

5- 08. Izrada prezentacije-2.deo

Power Point 2010

Predmetni nastavnik

Dragiša Bojanić

TEKSTUALNI DEO PREZENTACIJE

Prilikom izrade prezentacija trebalo bi se pridržavati određenih pravila:

- Primarni objekti u prezentacije treba da budu vizualni sadržaji (slike, grafikoni, tabele...) zbog lakšeg razumevanja teme.
- Preporučuje se upotreba teksta ispisanog u Sans Serif fontovima (Verdana, Arial...) sa veličinom slovau rasponu od 24-32pt.
- Treba izbegavati velike blokove teksta. Zato tekst treba postaviti u vidu najvažnijih stavki u vidu numeričkih listi ili listi za nabrojanje.
- Pridržavati se **pravila 6-6-6**: do 6 reči u redu, do 6 redova teksta (stavki) po slajdu, ne više od 6 uzastopnih slajdova sa tekstom.

UNOS TEKSTUALNIH SADRŽAJA

- Da bi uneli tekst na odabrani slajd potrebno je označiti slajd, a zatim na desnoj strani ekrana:
- kliknuti unutar već prisutnih nosača za upis (npr. ***Click to add title***) ili
- ubaciti komponentu **TextBox** koja se nalazi u delu **Tekst** kartice **Insert**

i uneti željeni tekst.

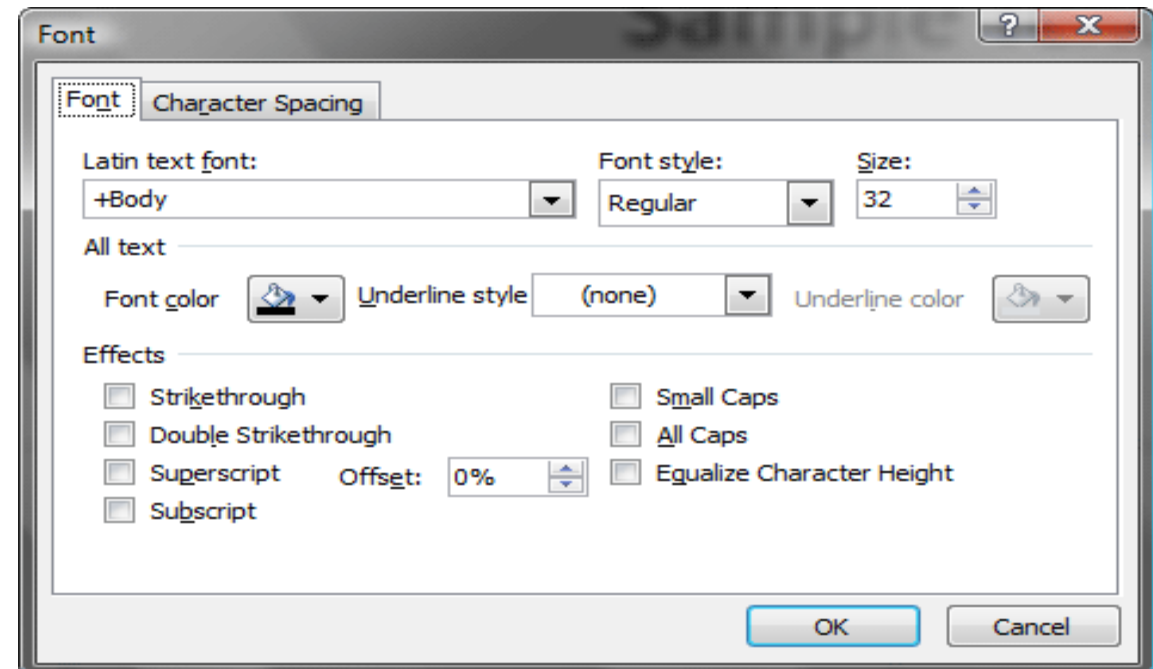
Same tekstualne sadržaje je moguće kopirati, premeštati i brisati na već poznate načine. Takođe, u gornjem desnom uglu u okviru *Quick Access Toolbar*-a smeštene su komande **Undo** za vraćanje koraka unazad i **Redo**(ponišćavanja funkcije *Undo*).

OBLIKOVANJE SADRŽAJA

- Tekstualni adržaji se mogu oblikovati na sličan način kao u Word-u. Alati koji se pri tome koriste su već poznati.

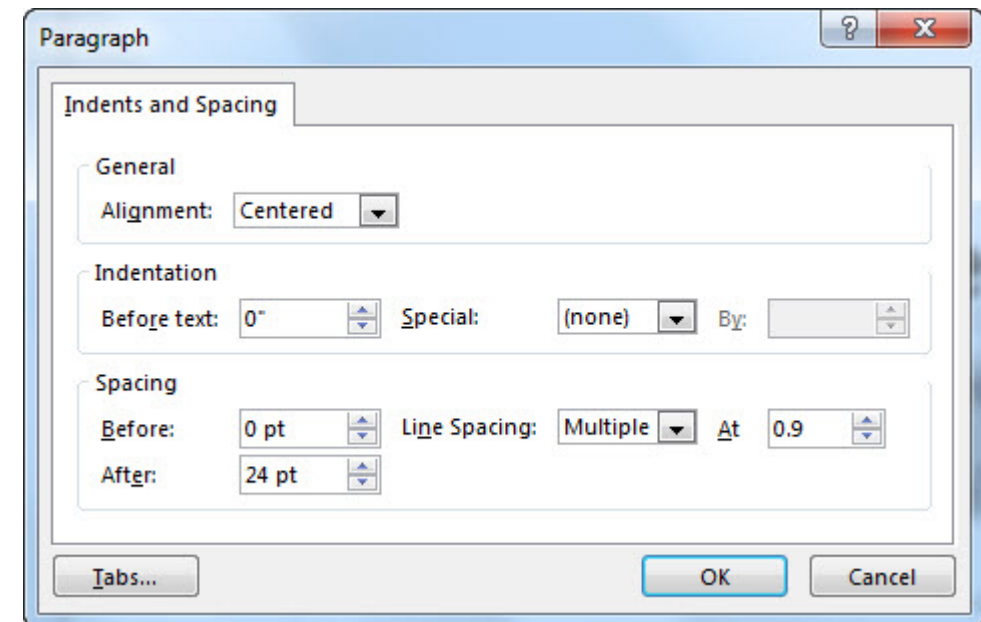
Više mogućnosti oblikovanja je dato u dijalog prozoru **Font** koji se otvara klikom na strelicu u donjem desnom uglu **Font** dela kartice **Home**.

- Podešavanje paragrafa, kao što je postavljanje poravnanja, proreda ili uvlačenje teksta, promena orijentacije teksta i ispis teksta u više kolona, je takođe identično podešavanju paragrafa u **Word-u**. Alati se nalaze u **Paragraph** delu kartice **Home**.

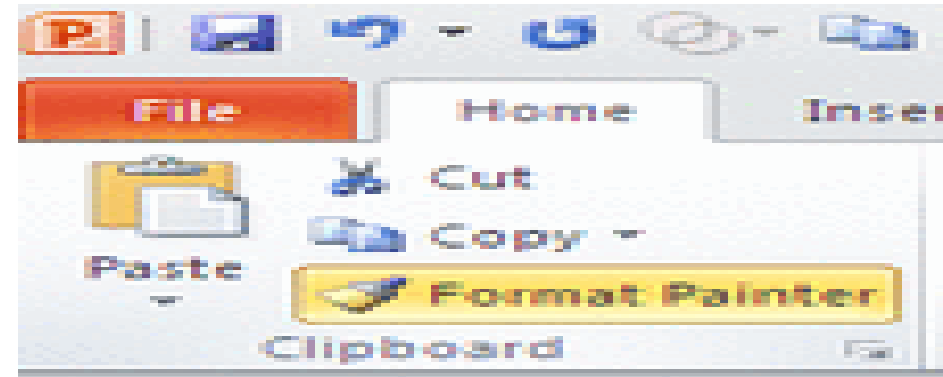

Više opcija u podešavanju paragrafa su dati u dijalog prozoru **Paragraph** koji se otvara klikom na strelicu u donjem desnom uglu.

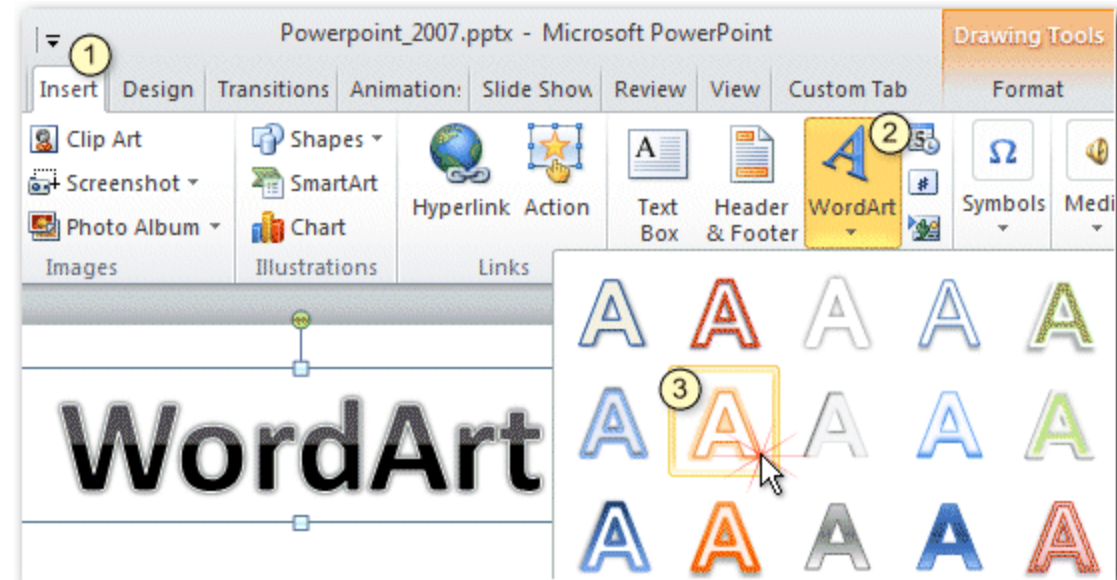
- **Format Painter**

Za kopiranje oblikovanja nekog teksta, koristi se alat **Format Painter**. Njegova ikona se nalazi u delu **Clipboard** kartice **Home**. Potrebno je označiti tekst čije se oblikovanje želi kopirati odabrati pomenuti alat i označiti tekst na koji se prenosi oblikovanje.

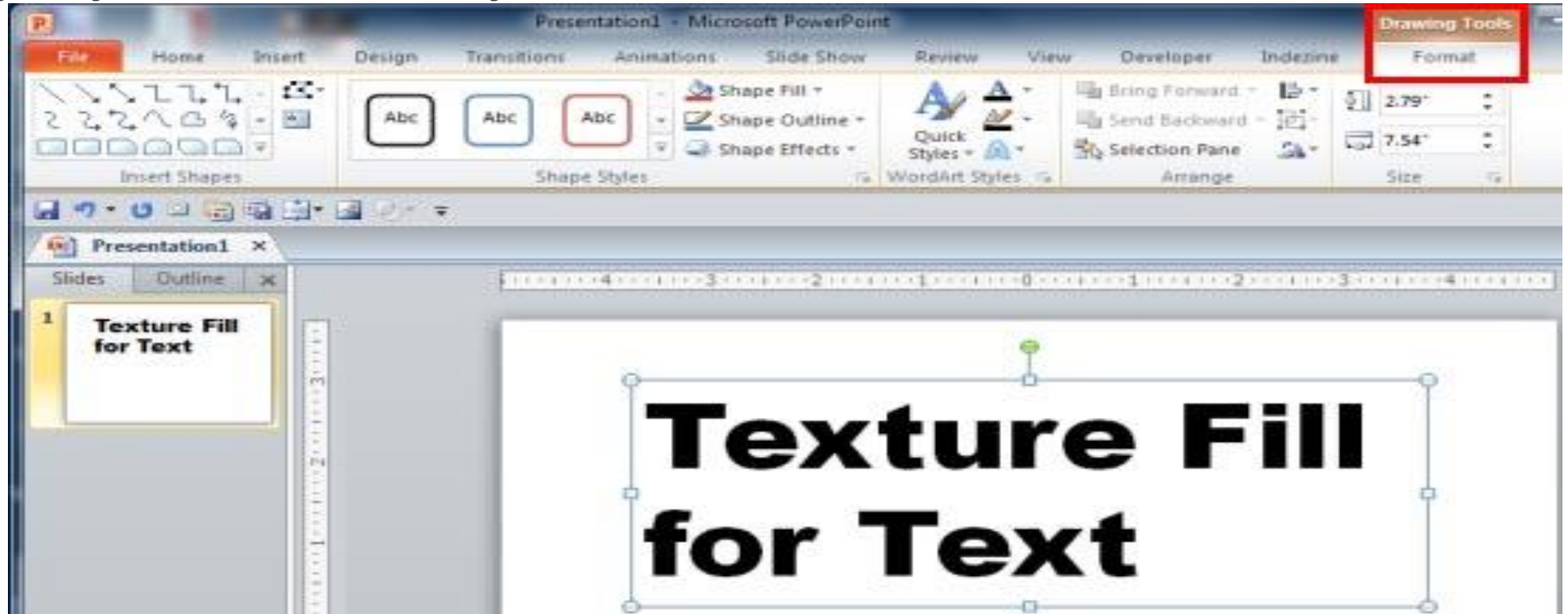

WordArt

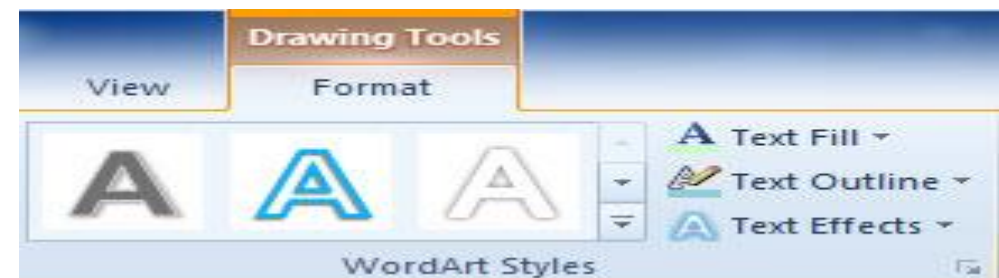
Pored klasičnog teksta u prezentaciju možete postaviti dekorativni tekst (**WordArt**) koji se uglavnom koristi za naslove. Dekorativni tekst se ubacuje klikom na ikonicu WordArt na Insert kartici, i odabirom željene forme slova.

- Po neposrednom ubacivanju dekorativnog teksta otvara se nova **Drawing Tools - Format** kartica koja sadrži alate potrebne za podešavanje kako dekorativnog teksta, tako i tekstualnih okvira i automatskih oblika o kojima će biti reči u jednoj od sledećih lekcija.

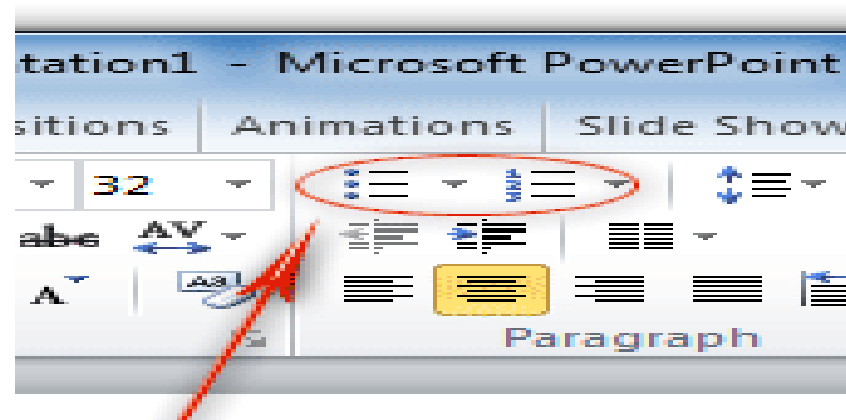
Ova kartica se pojavljuje i pri kucanju ili označavanju klasičnog teksta, otuda i već otkucani tekst možete prebaciti u željeni dekorativni tekst izborom željenog stila slova u **WordArt Styles** delu na **Format** kartici.

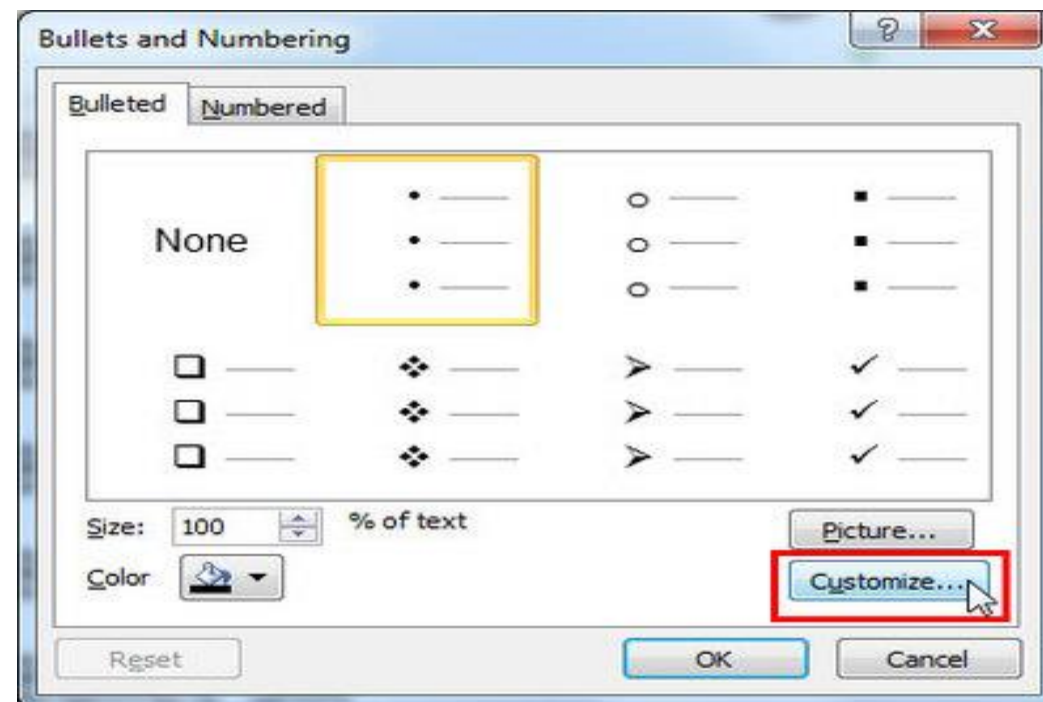
• RAD SA LISTAMA

Liste se koriste prilikom kreiranja raznih popisa i nabravanja u prezentaciji. Oznake kojima se pritom služi su: brojevi, slova, razne grafičke oznake ili slike.

Postupak izrade liste je identičan izradi liste u Word dokumentu, korišćenjem alata **Bulles** i **Numbering** koji se nalaze na **Paragraph** delu **Home** kartice.

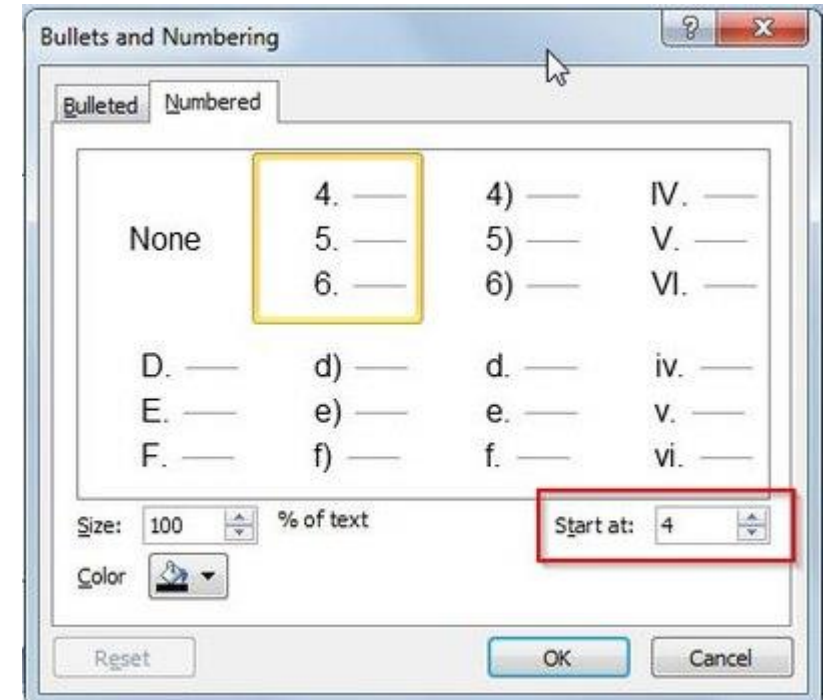

Podešavanja grafičkih i numeričkih oznaka se vrši u dijalog prozoru **Bullets and Numbering** koji se otvara izborom istoimene stavke u meniju gore pomenutih alata. Moguće je: promeniti grafičku oznaku, podesiti njenu veličinu (**Size**), promeniti joj boju (**Color**) ili za grafičku oznaku postaviti sliku (**Picture**).

- Kod numeričkih oznaka umesto odabira slike moguće je odabrati kojom numeričkom vrednošću započinjete listu (**Start at**).

NETEKSTUALNI DEO PREZENTACIJE

- Pored teksta, u računarske prezentacije moguće je uključiti i razni objekte: okvir za tekst sa tekстом u njemu,
- crtež,
- sliku,
- tabelu,
- grafikon,
- zvučni ili video zapis.

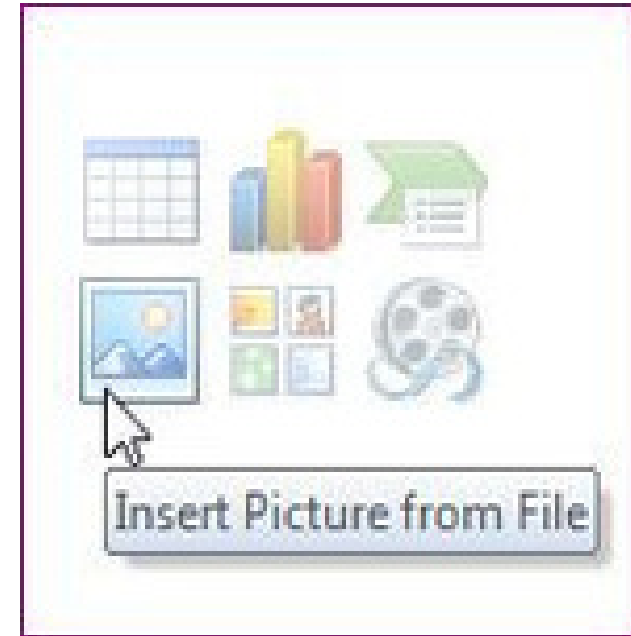

- Objekat se u prezentaciju umeće na jedan od sledećih načina:
Preko **Clipboard**-a korišćenjem dobro poznatih komandi:

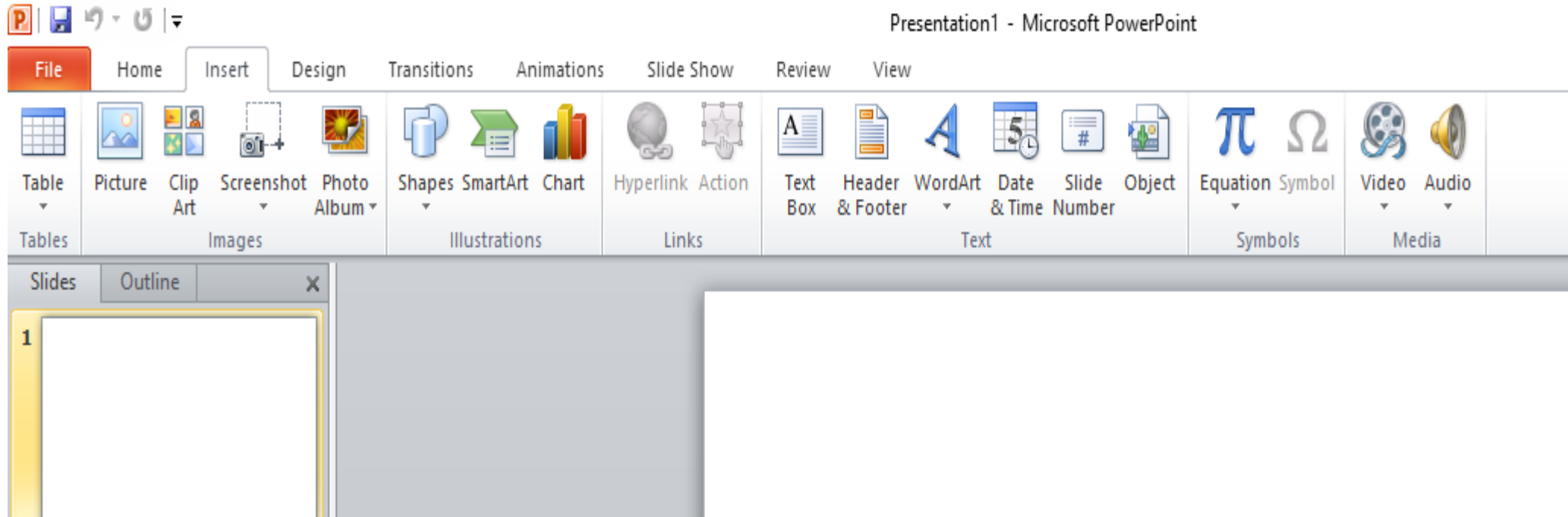
Copy, Cut, Paste.

- Ako se nalazite u slajdu kojem ste zadali da u izgledu ima nekakav sadržaj (npr. *Title and Content*), na slajdu će biti vidljive **ikone za umetanje objekata**.

Klikom na njih, u slajd možete umetnuti tablicu (*Table*), grafikon (*Chart*), SmartArt grafiku (*SmartArt Graphic*), sliku (*Picture*), ClipArt crtež (*Clip Art*), video zapis (*Media Clip*).

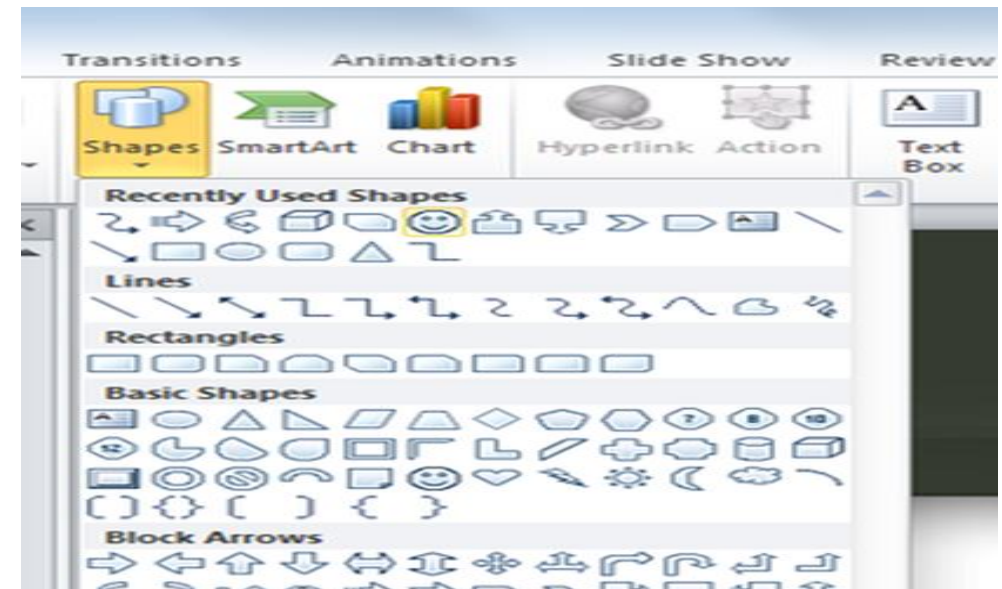
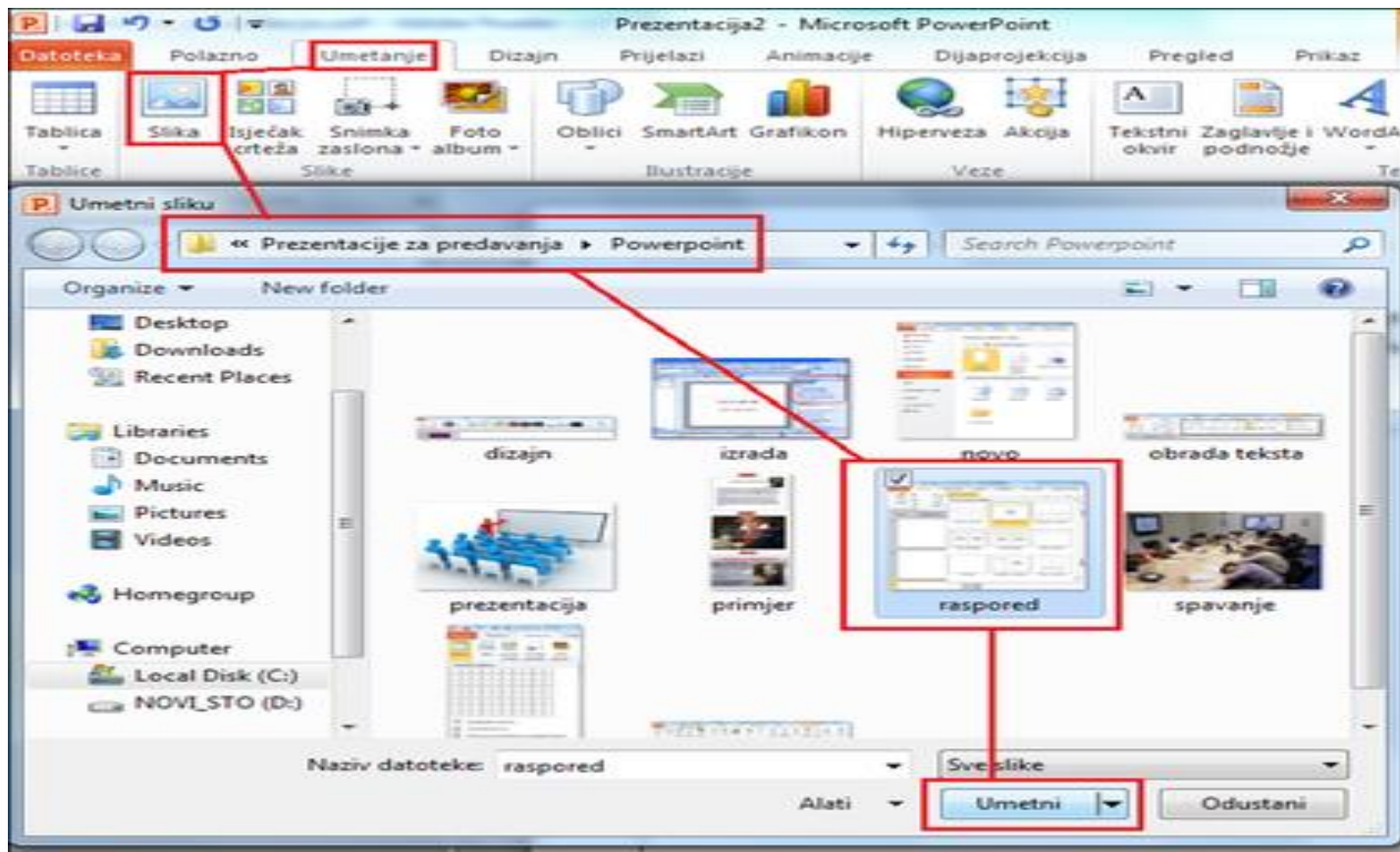

- Objekte možete umetnuti i preko kartice **Insert** tako što odaberete željeni alat: *Table, Picture, ClipArt, Photo Album, Shapes, SmartArt, Chart*.

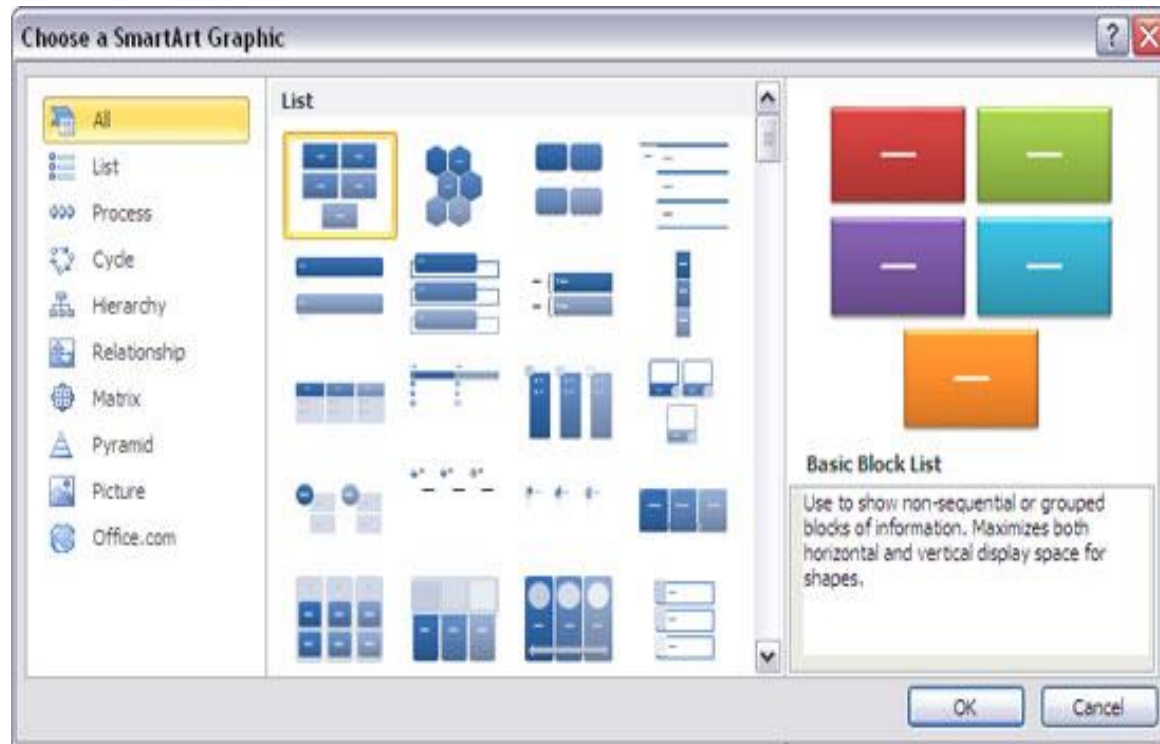
Objekat **označavate** tako što kliknete na njega. **Brišete** ga pritiskom na taster **Delete** na tastaturi.

- Umetanje slika, *ClipArt* crteža, oblika i tabela je potpuno identično umetanju istih objekata u *Word* dokument. Otuda je korišćenje ovih alata već opisano u **V** i **VI** razredu (oblast **Obrada teksta**), pa neće biti objašnjavano ovom prilikom.

• UMETANJE SmartArt GRAFIKE

Klikom na **SmartArt** ikonicu na kartici **Insert** otvara se dijaloški okvir **Choose a SmartArt Graphic** i izabrali neki od mnogobrojnih ponuđenih dijagrama u skladu sa onim šta želite njime predstaviti. Zatim se unose tekst i slike na mesta za to označena.

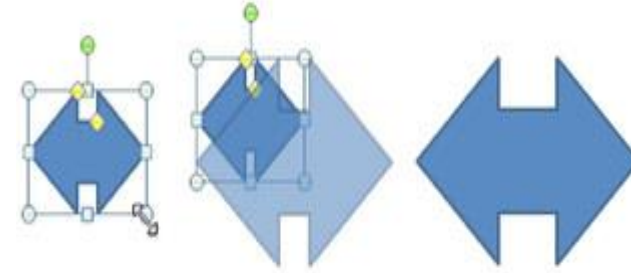

Za podešavanje **SmartArt** grafikona koristimo **SmartArt Tools** alatke koje su grupisane u dve kartice: **Design** i **Format**.

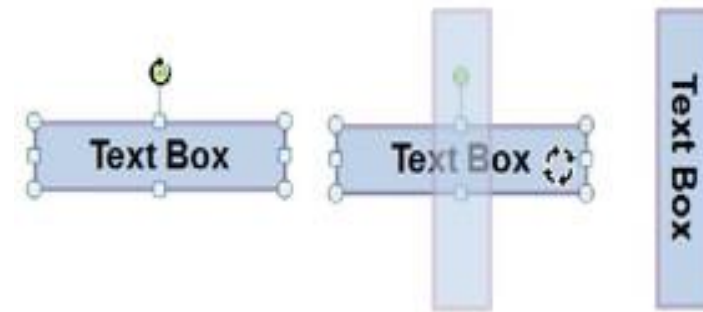

• PODEŠAVANJE VELIČINE, ROTIRANJE I PORAVNANJE

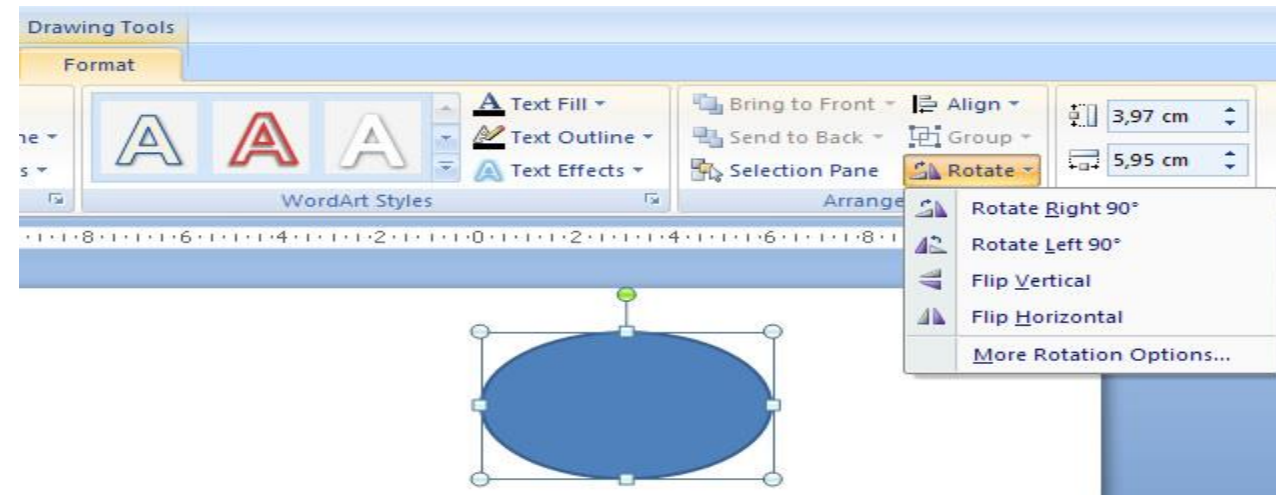
Podešavanje položaja objekta i promena njegove veličine radi se na uobičajen način povlačenjem objekta (**podešavanje položaja**), odnosno povlačenjem njenih tačaka kojima je označena (**promena veličine**).

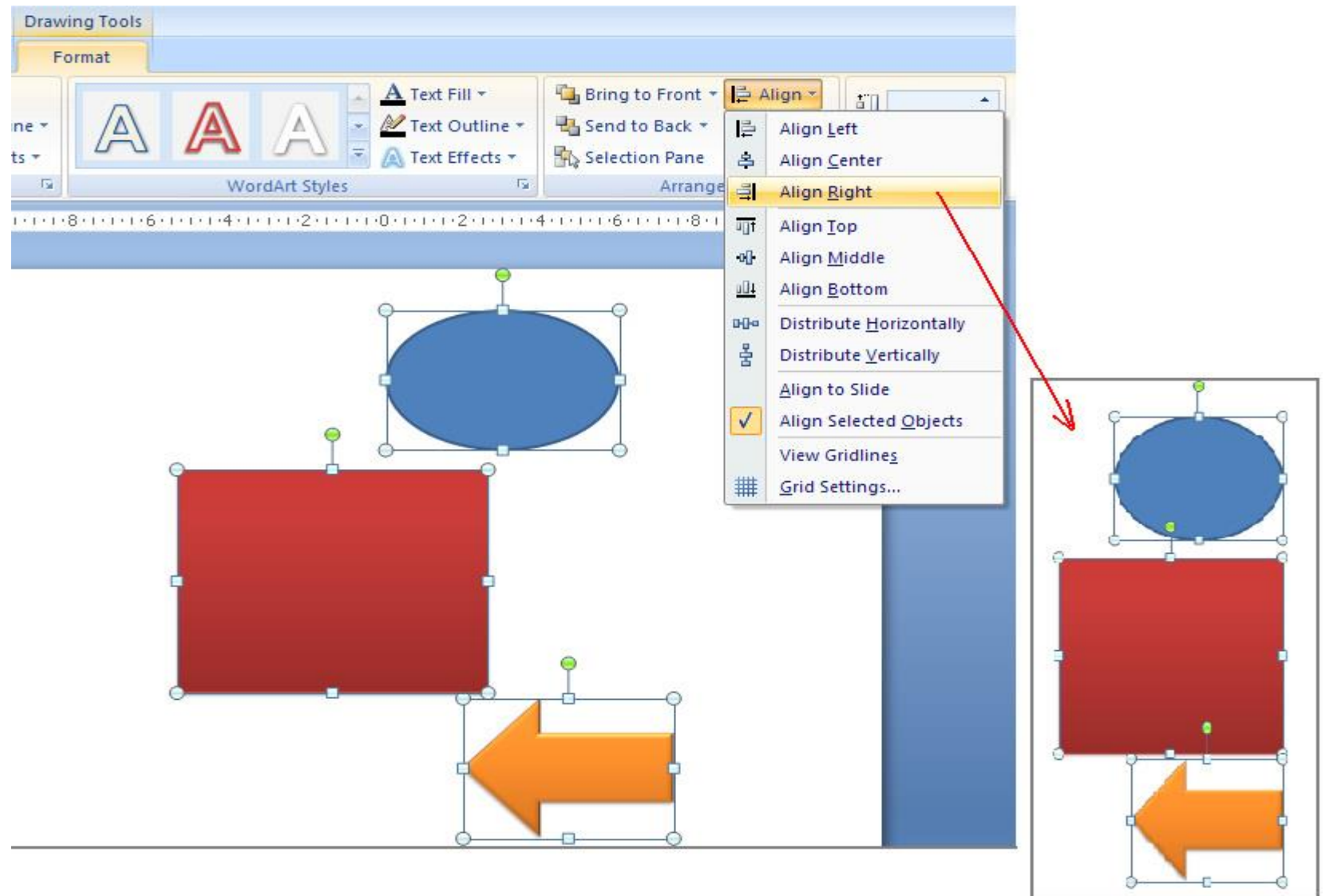
Rotiranje označenog objekta se vrši klikom na zeleni kružić i povlačenjem miša u željenom smeru uz pritisnut levi taster.

Drugi način je klikom na ikonicu **Rotate** na **Format** kartici i odabirom jedne od ponuđenih opcija.

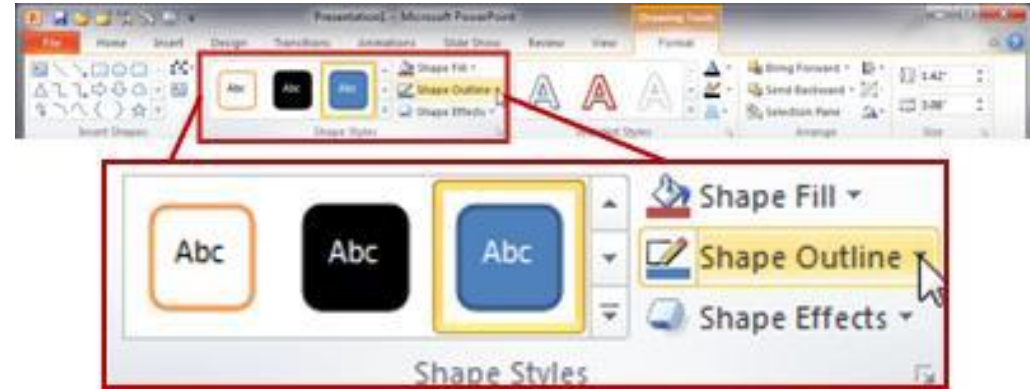
- **Poravnanje** više objekata se vrši tako što se prvo označe svi željeni objekti, a zatim klikne na ikonicu **Align** na **Format** kartici i odabere jedno od ponuđenih poravnanja.

• MENJANJE ISPUNE, IVICA I DODAVANJE EFEKATA

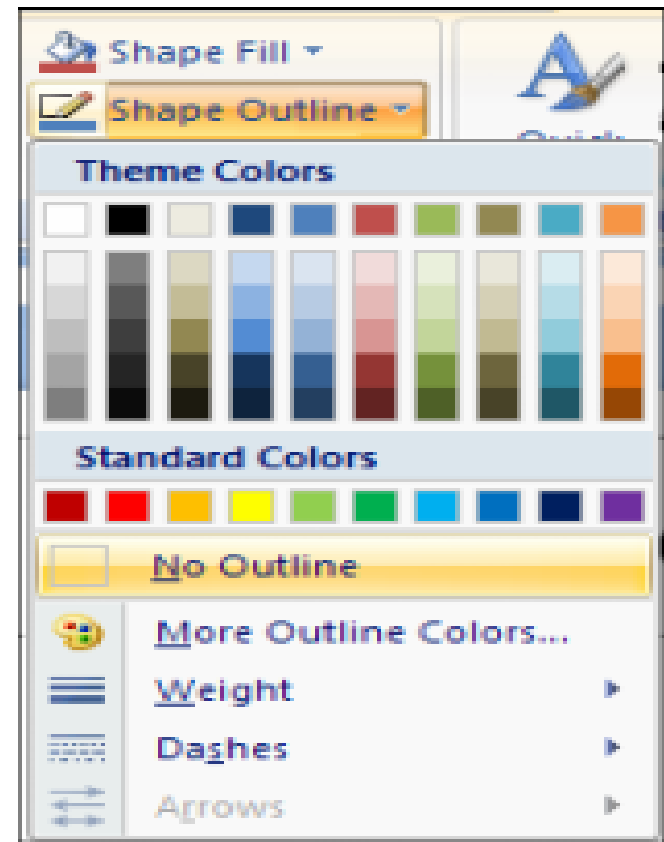
Oblike uređujemo u odjeljku **Drawing Tools** na kartici **Format** u grupi **Shape Styles**.

- Alatom **Shape fill** menjate boju ispune oblika. Klikom otvarate padajući meni sa sledećim opcijama:**No fill** – oblik se prikazuje bez ispune
- More Fill Colors** – na kartici **Standard** birate neku od ponuđenih boja ili kreirate svoju u kartici **Custom** i određujete providnost oblika (**Transparency**)
- Picture** – kao pozadinu oblika postavljate odabranu sliku
- Gradient** – za pozadinu oblika postavljate prelaz između dve ili više boja
- Texture** – oblik ispunjavate jednom od ponuđenih tekstura.

- Alatom **Shape Outline** menjate izgled ivica oblika. Klikom otvarate padajući meni sa sledećim opcijama:**No Outline** - oblik se prikazuje bez ivičnih linija
- **More Outline Colors** - na kartici **Standard** birate neku od ponuđenih boja ili kreirate svoju u kartici **Custom** i određujete providnost oblika (**Transparency**)
- **Weight** – birate debljinu linije
- **Dashes** – birate vrstu linije (puna, isprekidana...)
- **Arrow** – birate izgled strelica na jednom ili oba kraja linije.

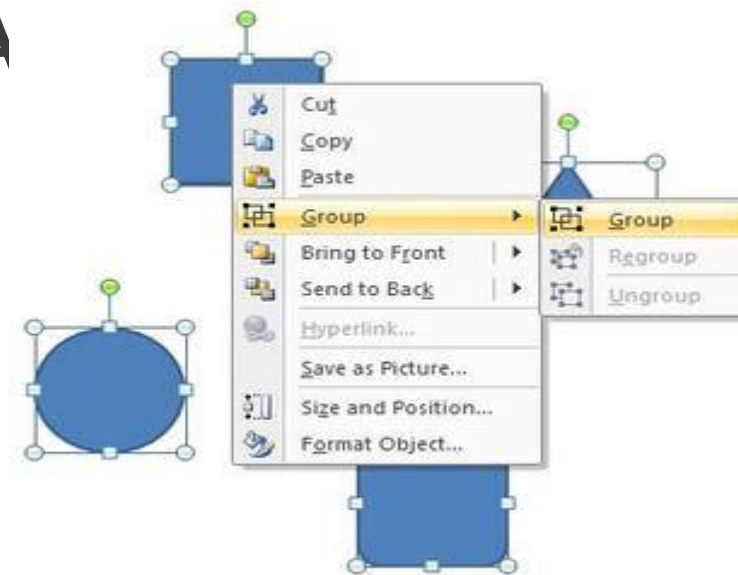

- Alatom **Shape Effects** oblicima se dodaju razni efekti: **Preset** - daber jednog od ponuđenih skupa efekata
- **Shadow** - postavljanje senke
- **Reflection** - postavljanje odraza
- **Glow** - postavljanje sjaja
- **Soft Edges** - postavljanje mekih ivica
- **Bevel** - postavljanje kosina
- **3-D Rotation** - 3-D rotiranje objekta.

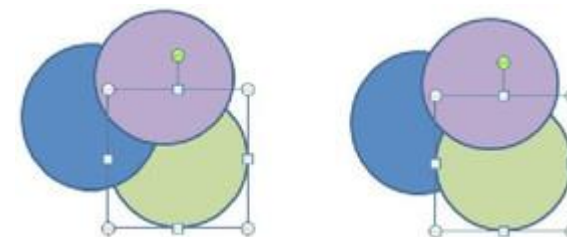
• GRUPISANJE I RAZMEŠTANJE OBJEKATA

- Da biste olakšali posao i istovremeno obavili premeštanje, promenu veličine ili rotaciju svih oblika – možete ih grupisati. Pre grupisanja, potrebno je označiti sve oblike i:kliknuti na ikonicu **Group** na **Format** kartici ili
- iz pomoćnog menija izabrati stavku Group

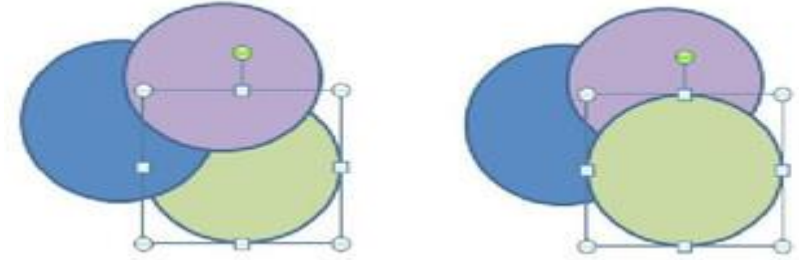

Za razgrupisavanje objekta koristi se komanda **Ungroup**. Da bi **premestili** jedan objekat ispred ili iza jednog ili više objekata, potrebno je označiti taj oblik i primeniti jednu od sledećih komandi smeštenih na Format kartici:

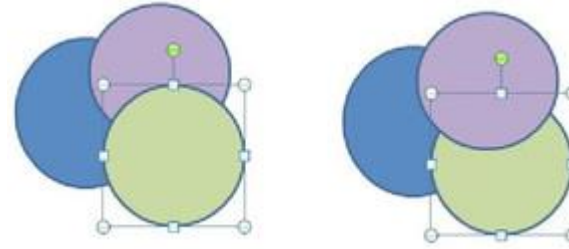
- Bring Forward** (preмести objekat za jedan nivo napred)

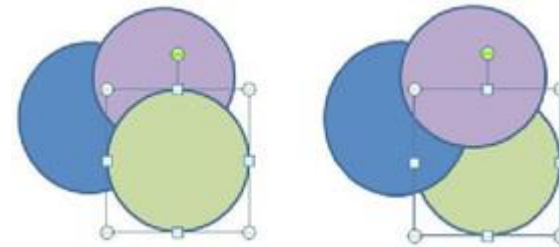
- **Bring to Front** (premesti objekat ispred svih objekata)

- **Send Backward** (premesti objekat za jedan nivo unazad)

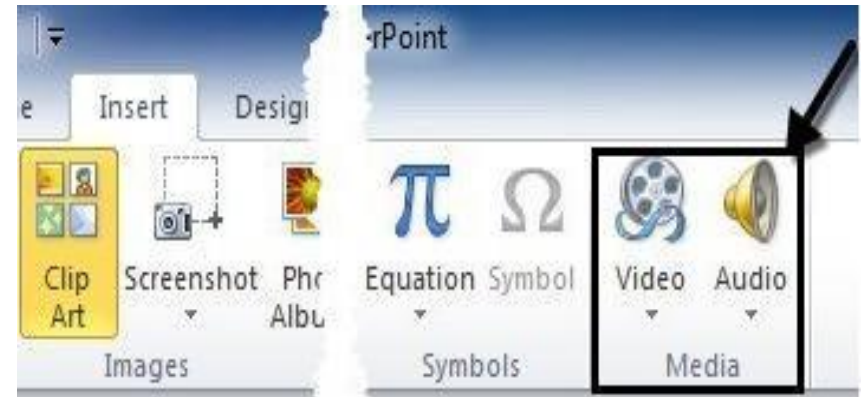

- **Send to Back** (premesti objekat iza svih ostalih objekata)

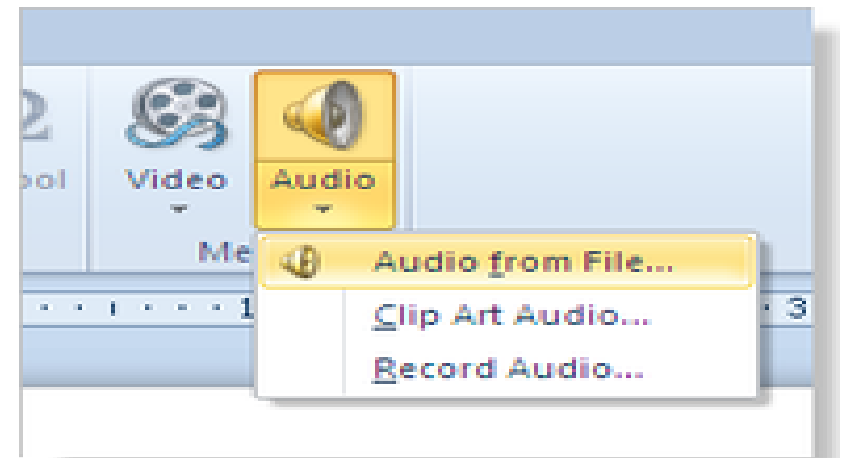

• UMETANJE AUDIO I VIDEO ZAPISA

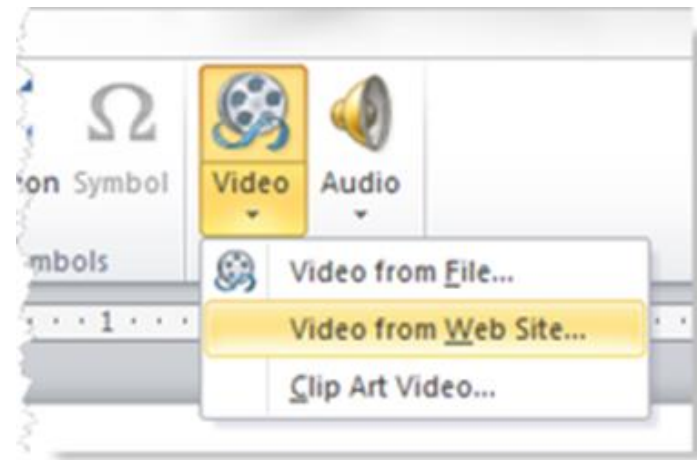
Za uključivanje zvučnog ili video zapisa na slajd treba izabrati ikonicu **Audio**, odnosno **Video** sa **Insert** kartice.

- Klikom na ikonicu **Audio** otvara se padajući meni sa tri opcije:**Audio from File...** - umetanje datoteke sa zvukom
- Clip Art Audio...** - umetanje zvuka iz Clip Art kolekcije
- Record Audio...** - snimanje audio zapisa preko mikrofona (naracije).

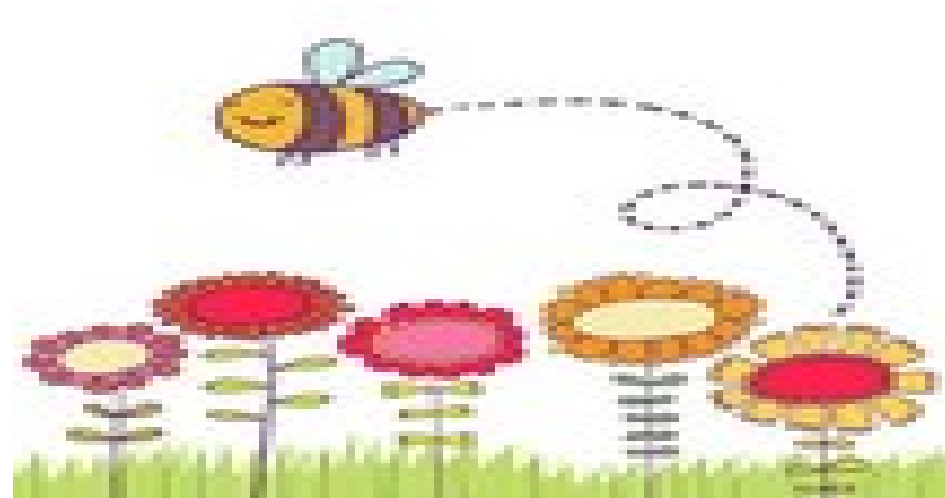
- Klikom na ikonicu **Video** otvara se padajući meni sa tri opcije:**Video from File...** - umetanje datoteke sa video zapisom
- Video from Web Site...** - umetanje videa sa veb lokacije
- Clip Art Audio...** - umetanje zvuka iz Clip Art kolekcije.

Po umetanju zvučne ili video datoteke pojavljuje se dijalog prozor gde birate da li će se zvuk/video automatski pokrenuti ili na klik mišem. Kod automatskog pokretanja reprodukcija zvuka/videoa, počinje odmah kada se pređe na slajd, a kod reprodukcije na klik, zvuk/video počinje klikom na ikonicu zvuka, odnosno klikom na video.

ANIMACIJA OBJEKATA NA SLAJDU

- **Animacijom** objekata na slajdu se određuje način na koji se na slajdu pojavljuju tekst i objekti (slike, tabele, grafikoni...). Animirani objekti će svakako ulepšati prezentaciju, ali treba imati u vidu da ne treba postavljati previše animacija jer će to odvlačiti pažnju gledaoca od same suštine prezentacije.

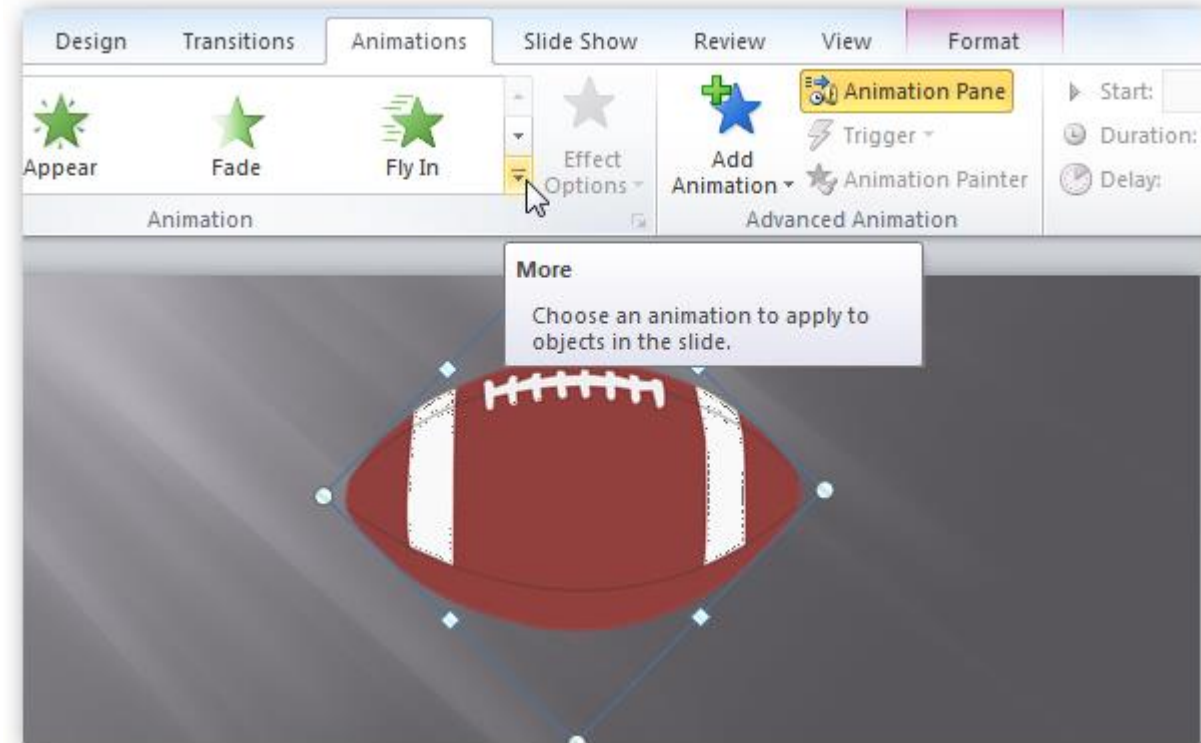

- Tekstovi se mogu animirati tako što se pojavljuje slovo po slovo, reč po reč, paragraf po paragraf. Pri ovim animacijama moguće je dodavati zvučne efekte. Slike, tabele i druge objekte možete animirati tako što se pojavljuju i nestaju na različite načine i iz različitih pravaca.

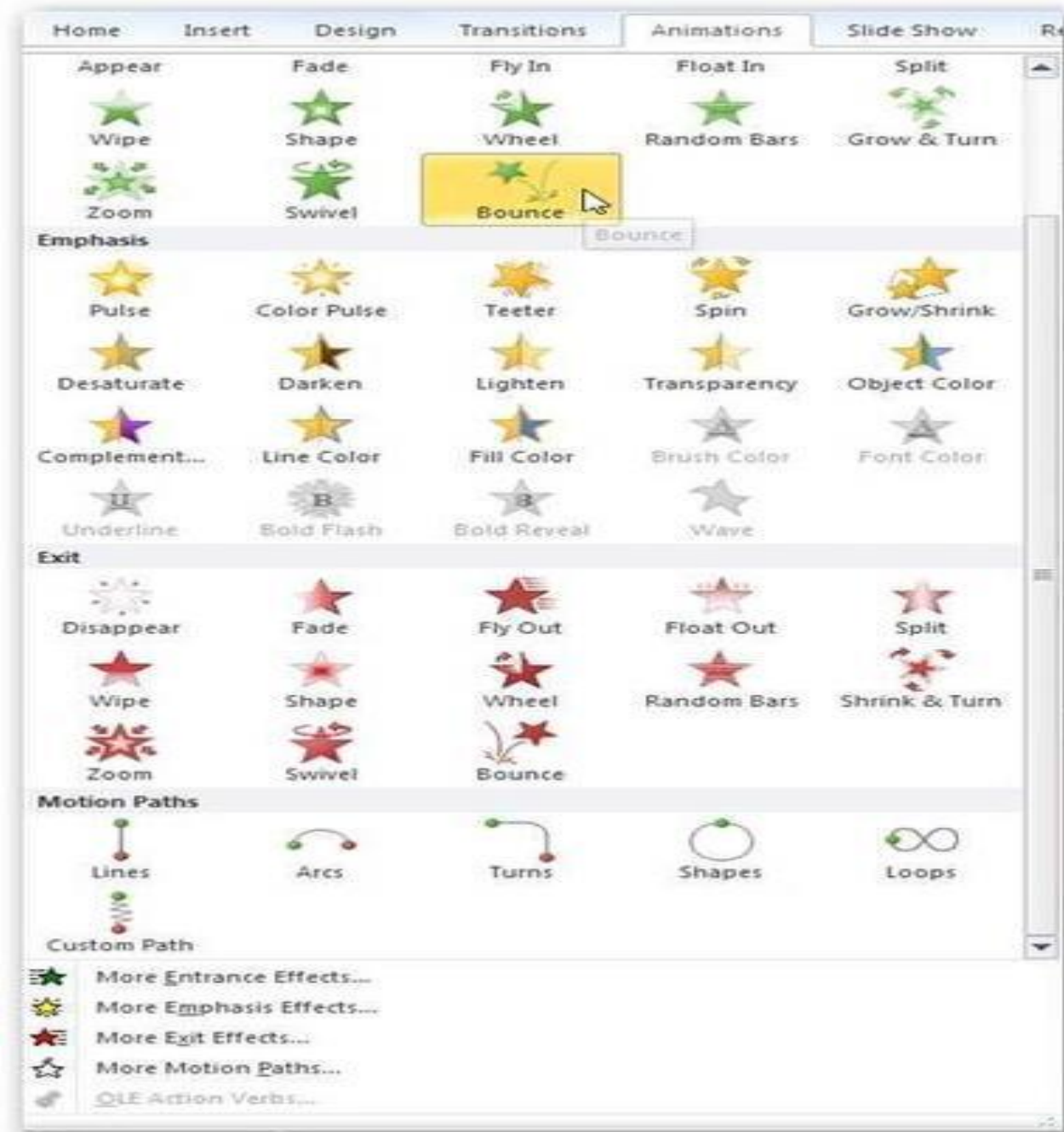
Postavljanje animacija

Pre nego što tekstu ili objektu dodate animaciju, potrebno je označiti a zatim na kartici **Animations** izabrati neku od ponuđenih animacija iz grupe **Animations**.

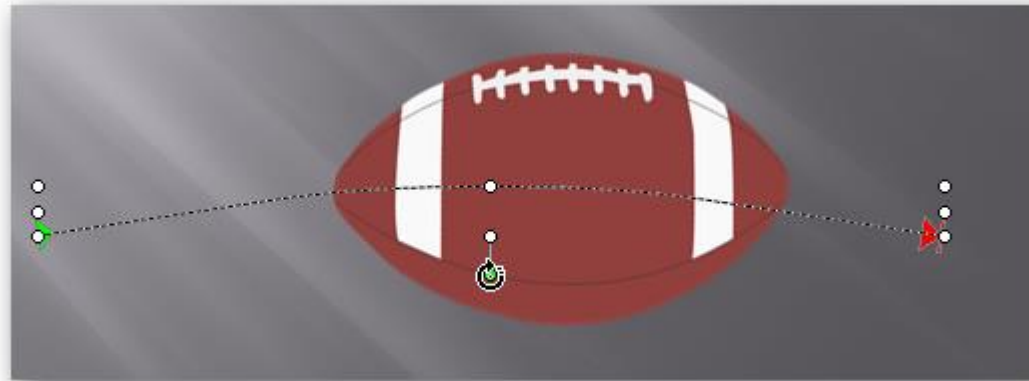

Animacije su grupisane u 4 kategorije:

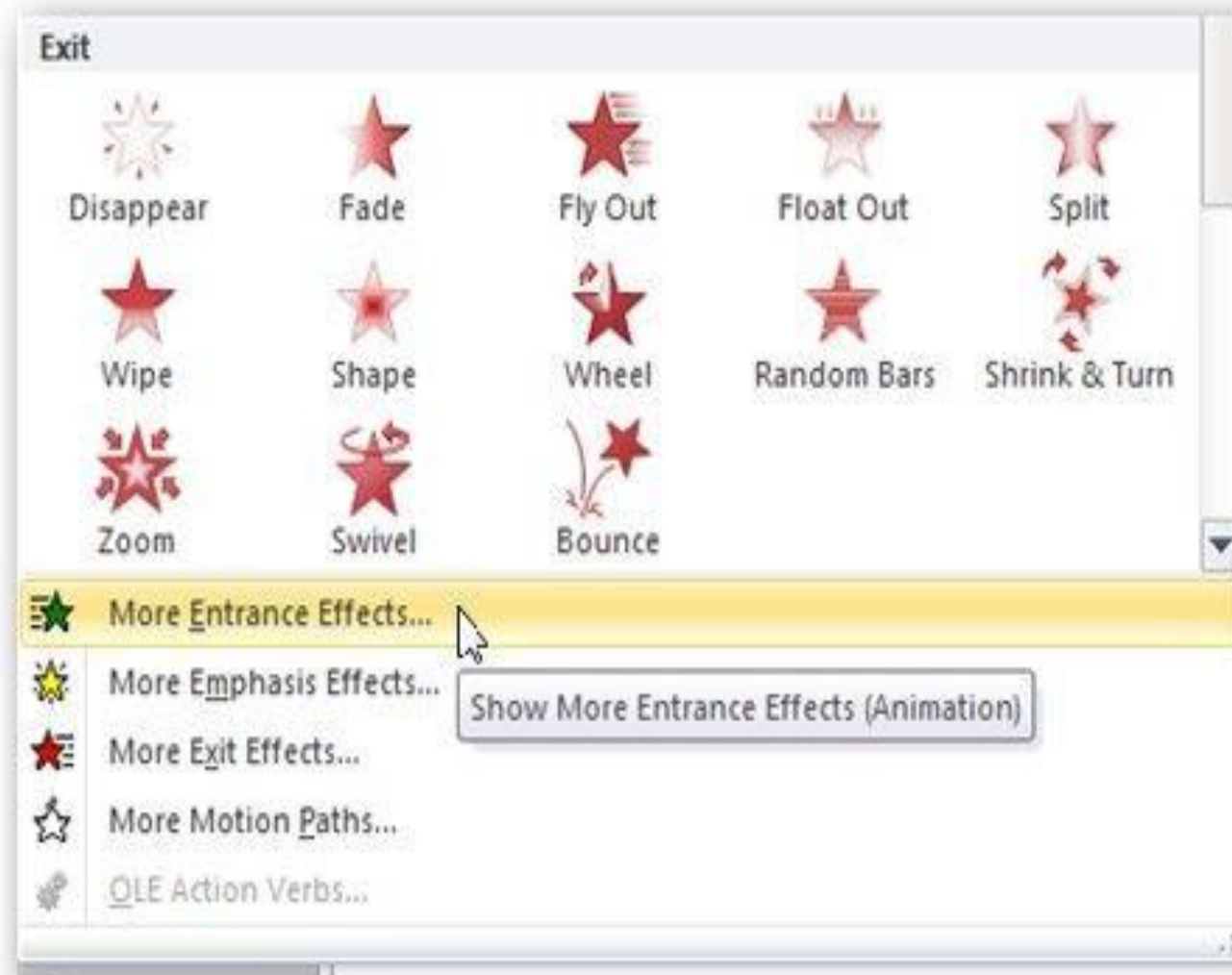
- **Entrance effects** - efekti ulaza objekta na ekran (zelena grupa)
- **Exit effects** - efekti izlaza objekta sa ekrana (crvena grupa)
- **Emphasis effects** - efekti naglašavanja objekta na ekranu (žuta grupa)
- **Motion Paths** - efekti kretanja objekta po putanji koje mogu biti u vidu linije, luka, okreta, oblika, petlje ili po prilagođenoj putanji koju sami crtate.

- Ukoliko izaberete neku od ponuđenih putanja, ona će se pojaviti kao tačkasta linija na izabranom objektu ili objektu teksta. Zelena strelica ukazuje na početak putanje, a crvena strelica ukazuje na njen završetak.

- Ukoliko želite još efekata odaberite jednu od stavki **More...** na dnu liste sa efektima.

- Sada možete pogledati i izabrati efekat po želji.

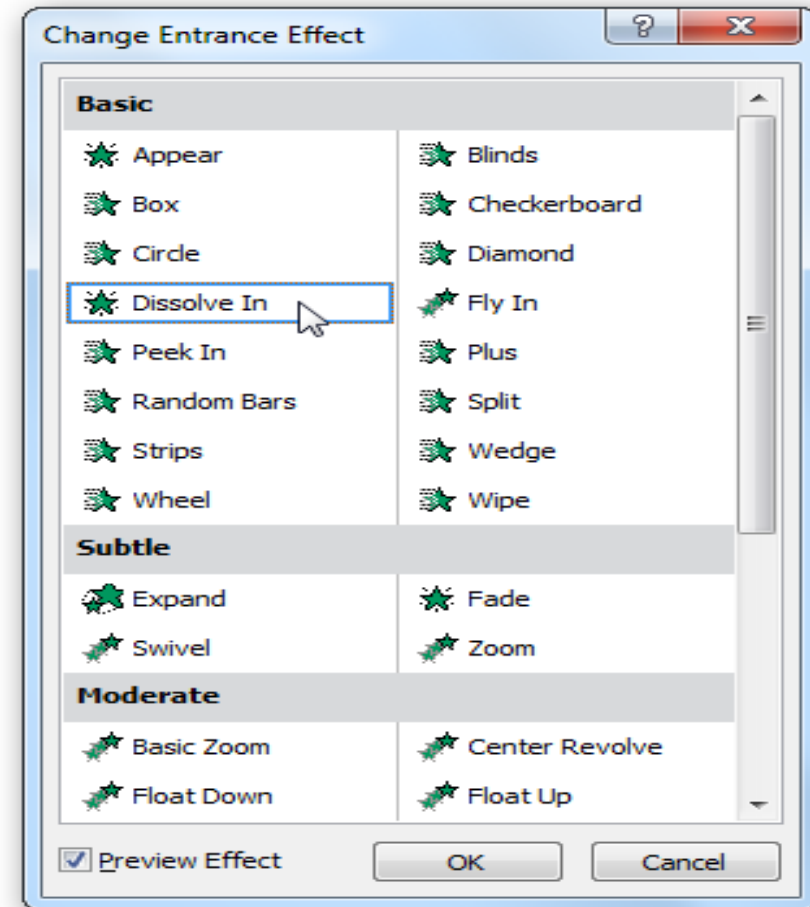
Višestruke animacije na objektu

1. Da biste primenili više animacija na jedan objekt, učinite sljedeće: odaberite tekst ili objekt u koji želite dodati više animacija

2. na kartici **Animations** kliknite na **Add animation**

3. dalji postupak izbora animacije je već opisan u prethodnom delu lekcije.

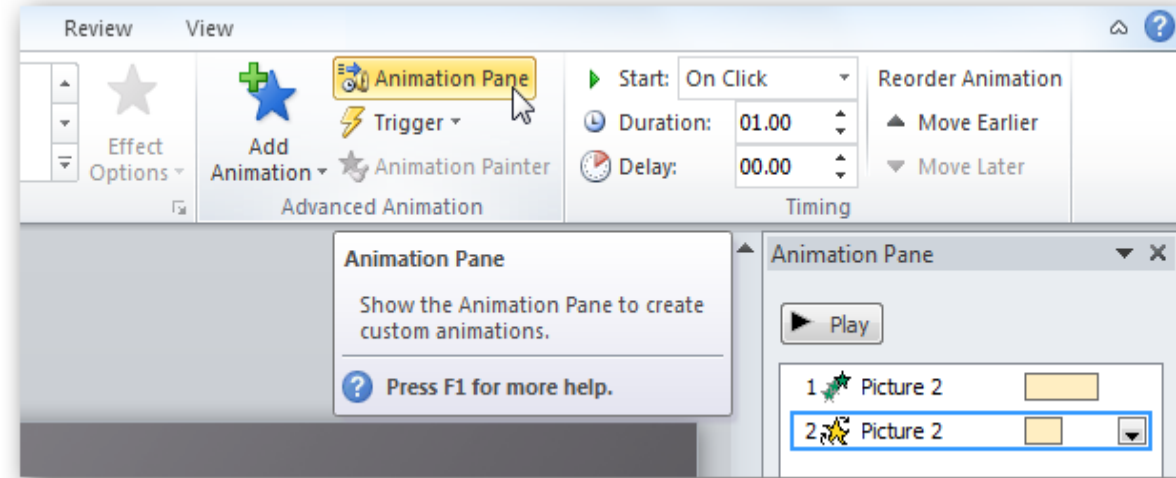
Animacije će se odvijati u redosledu kakom su postavljene.

• Podešavanje animacija (Animation Pane)

Listu svih animacija primenjenih u jednom slajdu možete videti ukoliko na kartici Animations kliknete na dugme **Animation Pane** čime će se otvoriti njegovo okno sa desne strane prozora programa.

Brojevi ispred animacija upućuju na redosled po kojem se odigravaju animacijski efekti. **Ikone** predstavljaju vrstu efekta. **Vremenske crte** predstavljaju trajanje efekata.

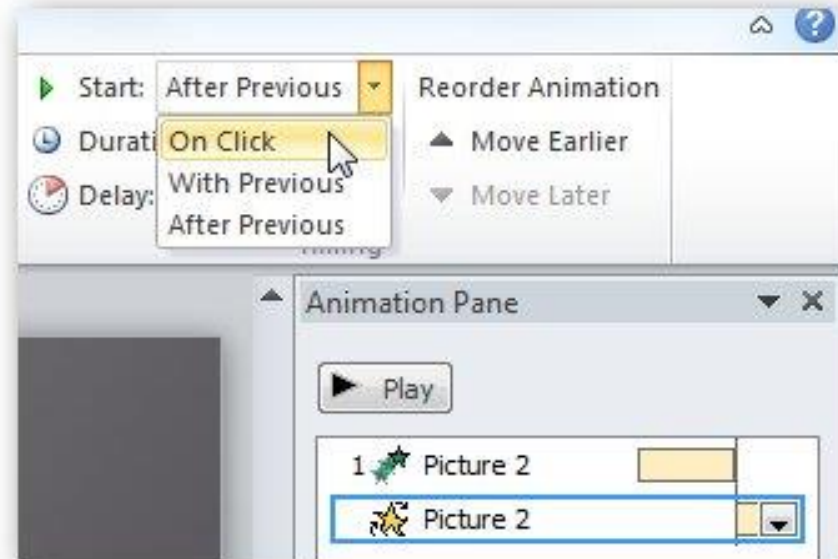
Tempiranje animacijskih efekata

1. Početak animacijskog efekta se može podesiti na sledeći način: u **Animation Pane**-u odabrati animaciju
2. na kartici **Animations** u delu **Timing** odabrati jednu od ponuđenih stavki **Start** padajućeg menija:

- **On Click** (ikona miša): animacijski efekat započinje klikom miša.

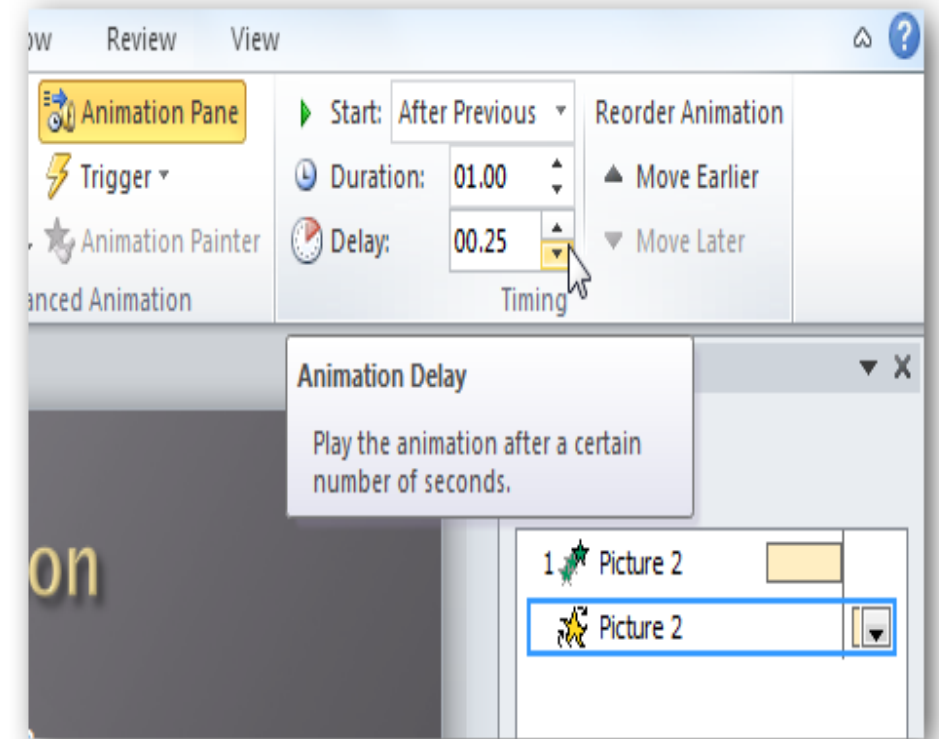
- **With Previous** (bez ikone): animacijski efekat započinje u isto vreme kada i prethodni efekat sa liste čime se kombinuje više efekata istovremeno.

- **After Previous** (ikona sata): animacijski efekat započinje neposredno nakon završetka izvođenja prethodnog efekta sa liste.

- Takođe, može se odrediti vreme trajanja svakog animacijskog efekta postavljanjem odgovarajuće vrednosti u polje **Duration** u istom delu **Animations** kartice.

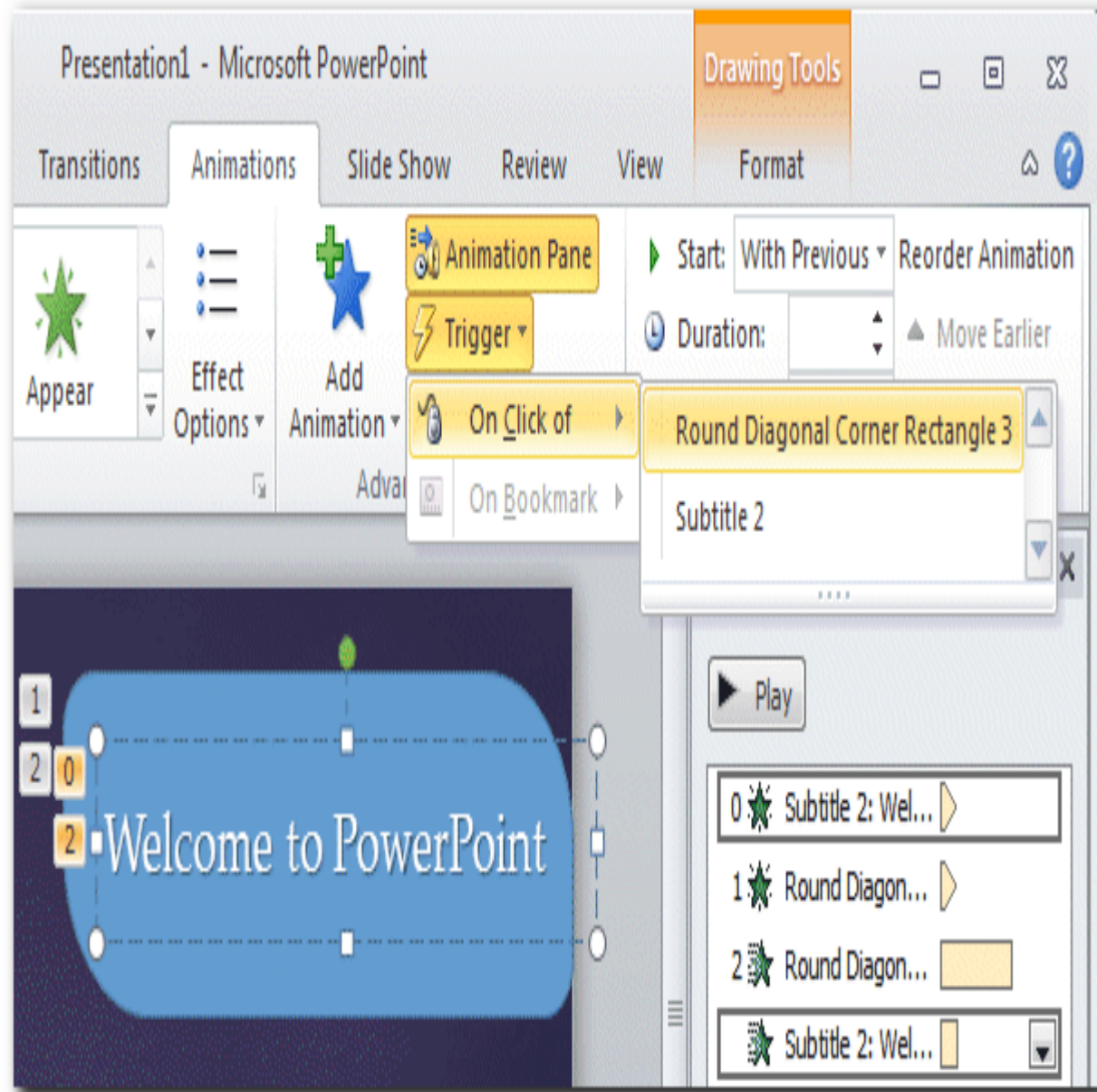
Postavljanjem odgovarajuće vrednosti u polje **Delay** određujemo posle koliko vremena će animacijski efekat krenuti u odnosu na prethodnu animaciju.

- U Powre Point prezentaciji moguće je postaviti animacijski efekat tako da se on pokrene klikom na neki drugi objekat.

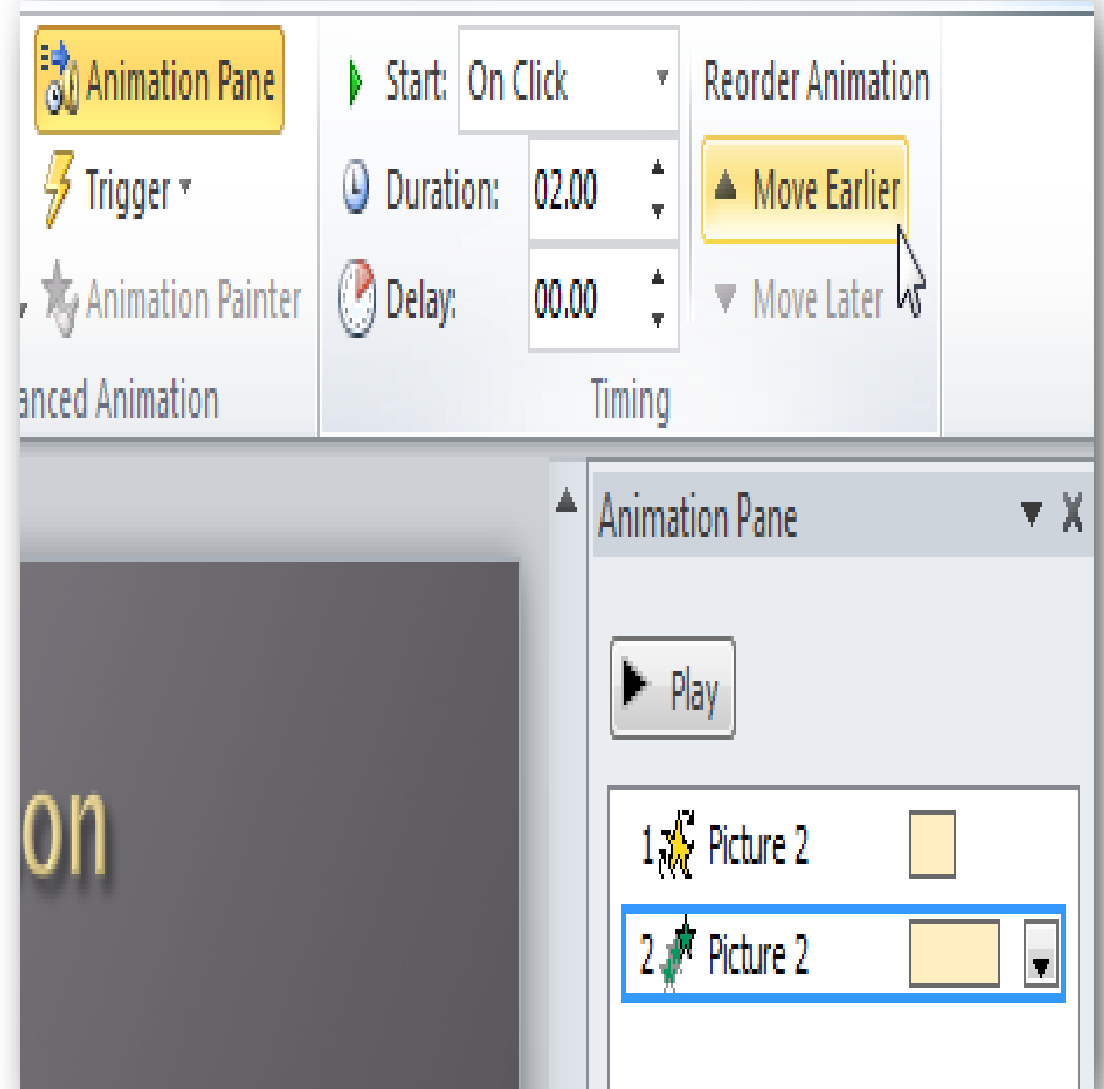
To se postiže na sledeći način označavanje animacije u **Animation Pane**

- klik na dugme **Trigger** na **Animations** kartici
- klik na stavku **On Click of**
- klik na ime željenog objekta.
- Na sledećoj slici je prikazano podešavanje pojavljivanja tekstualnog okvira **Welcome to PowerPoint** klikom na objekat pod nazivom **Round Diagonal Corner Rectangle 3**.

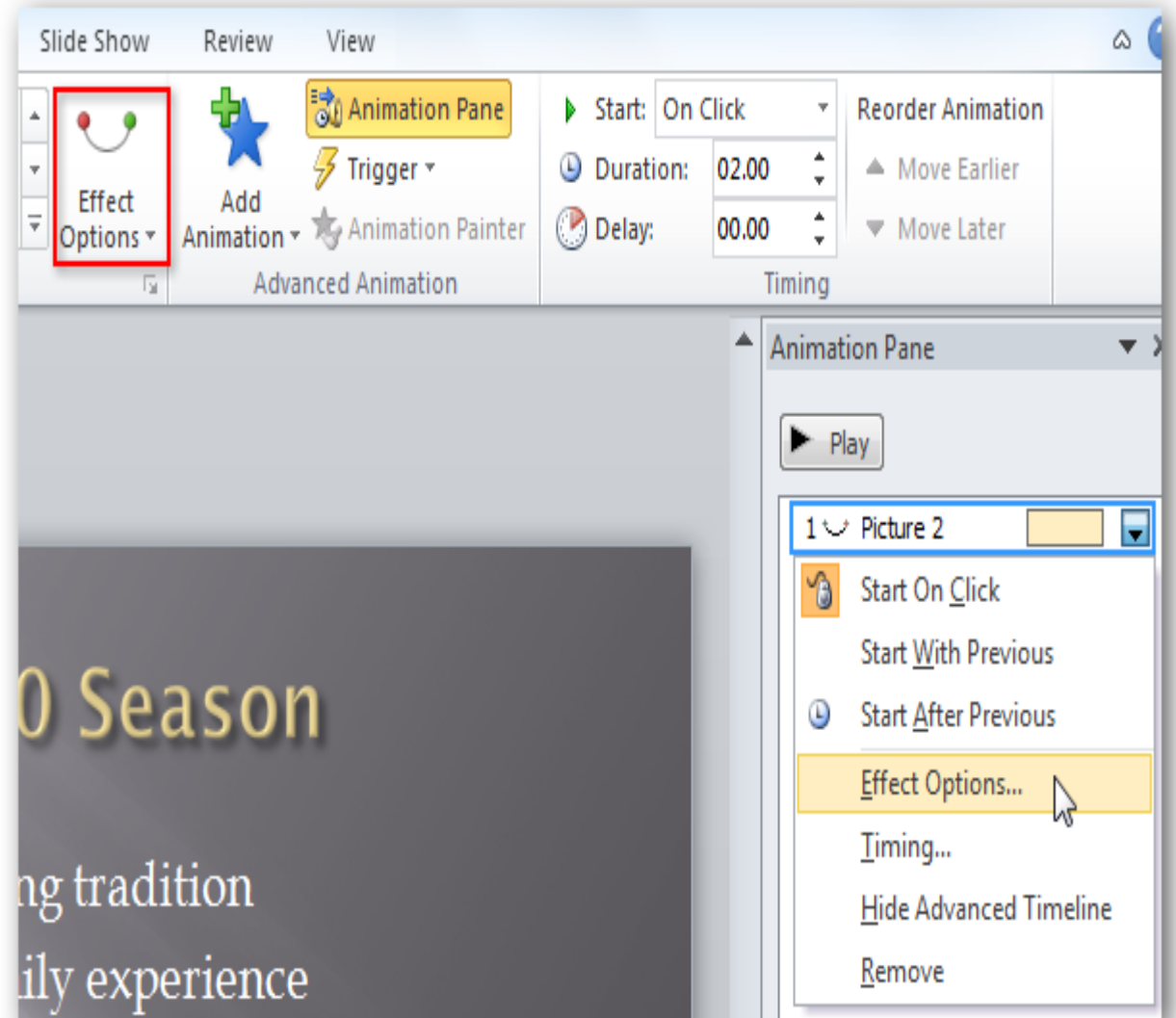

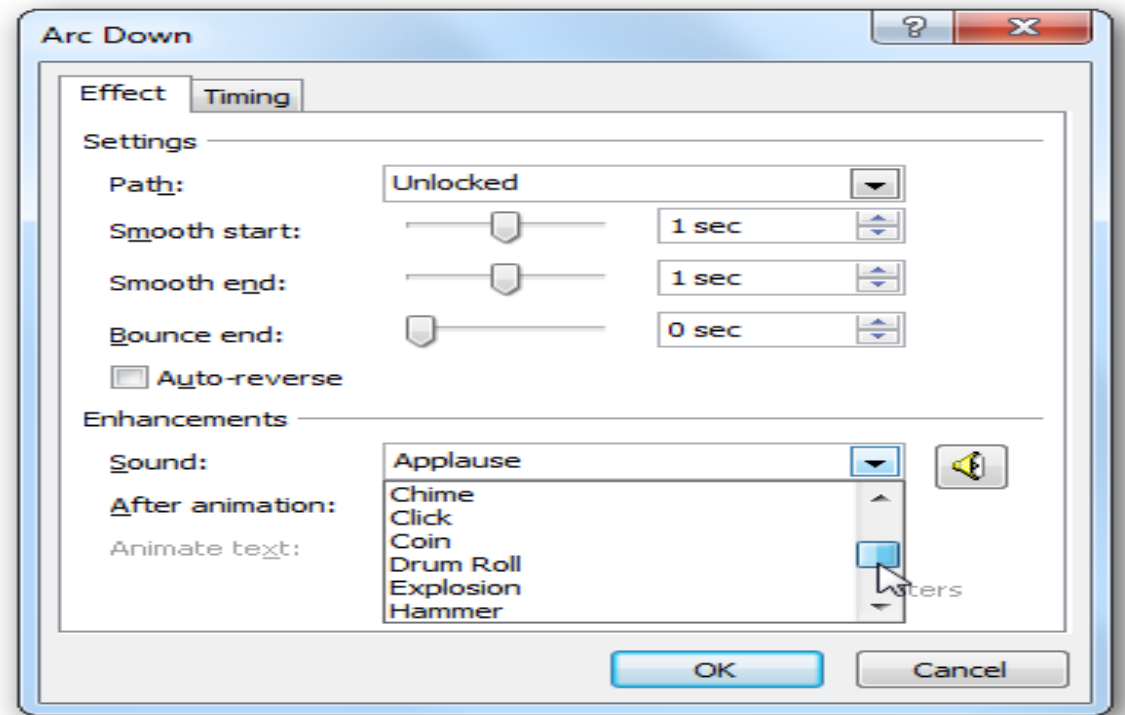
- **Promena redosleda animacija**
- Da biste promenili redosled animacija u listi u **Animation** panelu odaberite animaciju kojoj želite promeniti redosled pa na kartici **Animations** u grupi **Timing** u odjeljku **Reorder Animation** odaberite: **Move Earlier** da bi se animacija pojavila pre neke druge animacije u listi ili **Move Later** da bi se animacija pojavila nakon neke druge animacije u listi.

- **Mogućnosti efekata (Effect Options)**
- Ukoliko odabrana animacija ima mogućnost podešavanja na kartici **Animation** biće prikazano dugme **Effect Options**, odnosno u padajućem meniju odabrane animacije u **Animation Pane** postojaće istoimena stavka.

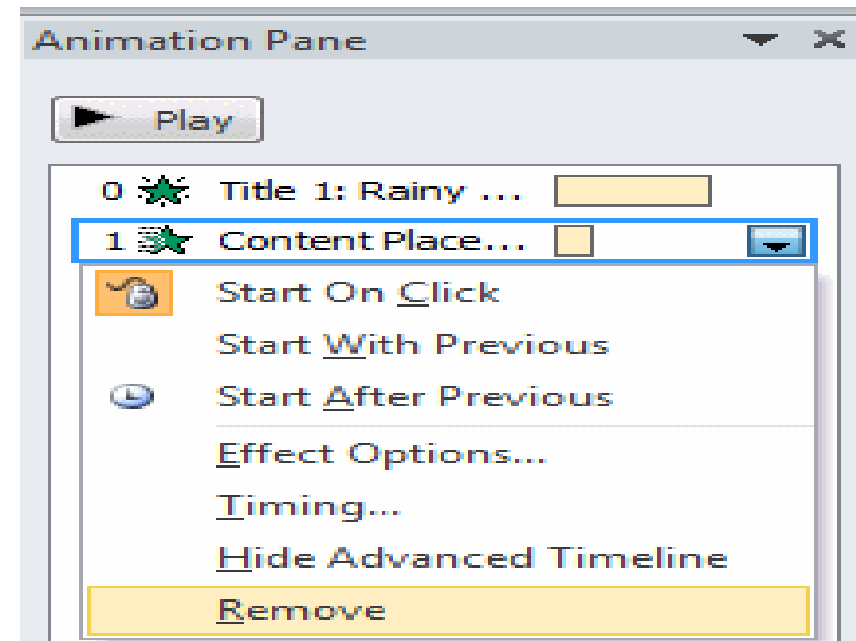

- Prozor koji se otvara klikom na **Effect Options** sadrži promenljive opcije u delu **Settings**, zavisno od odabrane animacije. Takođe u ovom prozoru animaciji možemo dodati zvuk u delu **Enhancements**.

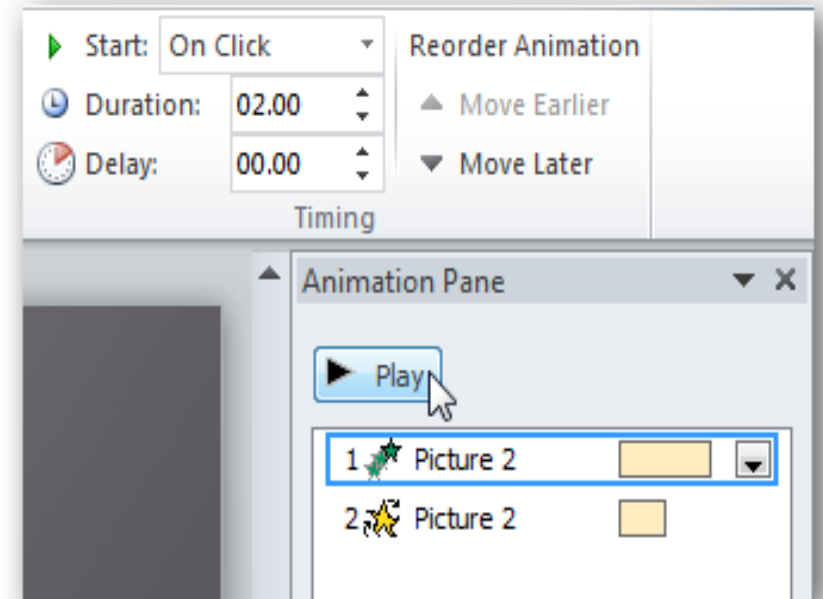
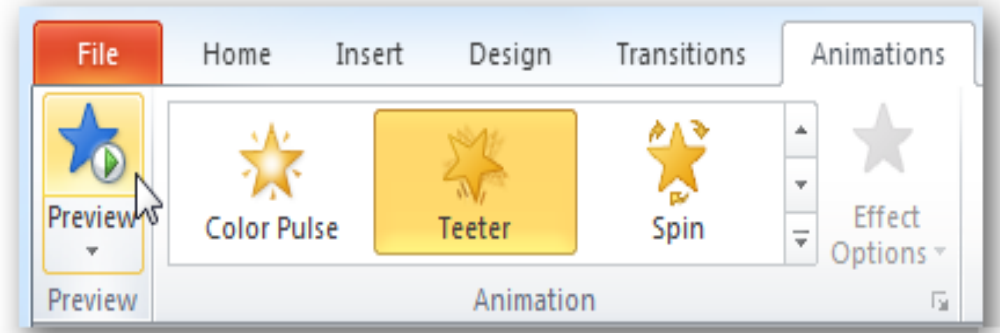

Brisanje animacije

Nepotrebnu animaciju objekta možete obrisati odabirom stavke **Remove** iz menija odabrane animacije u **Animation Pane**.

- **Testiranje animacija**
- Da bi pregledali postavljene animacije na slajdu kliknite na **Preview** dugme na **Animation** kartici ili **Play** dugme na **Animation Pane**.

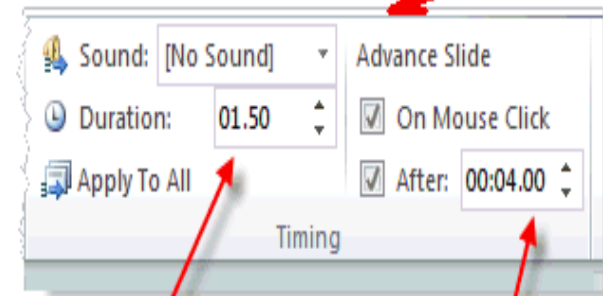
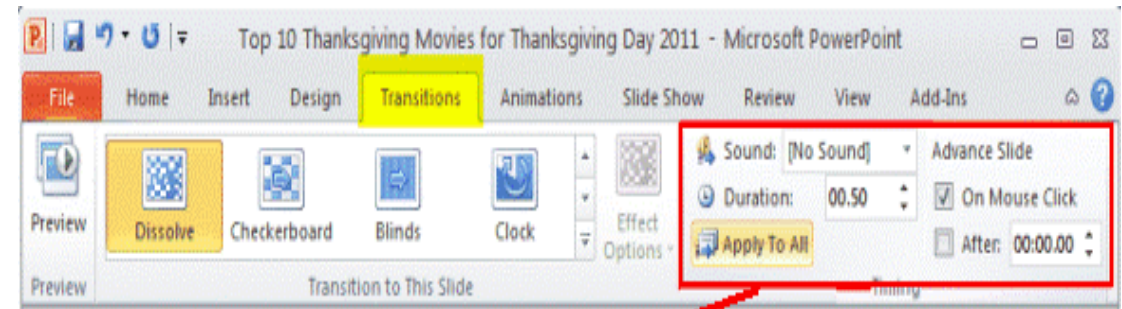
EFEKTI PRELAZA IZMEĐU SLAJDOVA

- Pored različitih prelaza efekata koji prate uvođenje objekata u slajd, za vreme prikazivanja moguće je pojedinim ili svim slajdovima pridružiti vizuelne i zvučne efekte prilikom prelaska sa jednog slajda na drugi. Ovi efekti se proizvode pre pojave slajda kome su pridruženi.
- Isto tako moguće je pojedinim ili svim slajdovima odrediti vreme prikazivanja na ekranu. Po isteku tog vremena automatski se prelazi na sledeći slajd.

- Pre nego što se slajdu dodeli efekat, potrebno ga je označiti klikom na minijaturu slajda s leve strane prozora u **Normal View** prikazu. Zatim, na kartici **Transition**, pod grupom **Transition to This Slide**, birate neki od ponuđenih efekata.

- Svaki od efekata ima svoje varijacije koje možete odabrati klikom na dugme **Effect Options** koje se nalazi tik uz listu ponuđenih efekata.
- U grupi **Timing** možete postaviti i neke dodatne opcije: **Zvuk (Sound)** – odabir audio datoteke koja će predstavljati zvučni efekt prelaza između dva slajda;
- **Trajanje (Duration)** – postavljanje vremena trajanja prelaza;
- **Primeni na sve (Apply to all)** – odabrane efekte prelaza postavlja na sve slajdove u prezentaciji;
- **Na klik mišem (On Mouse Click)** – kada je označena ova opcija, prelazak na drugi slajd se aktivira klikom na levi taster miša;
- **Nakon (After)** – određuje vremenski period nakon kojeg će se dogoditi prelaz na sledeći slajd.

trajanje efekta

sledeći slajd se pojavljuje
posle 4 sekunde

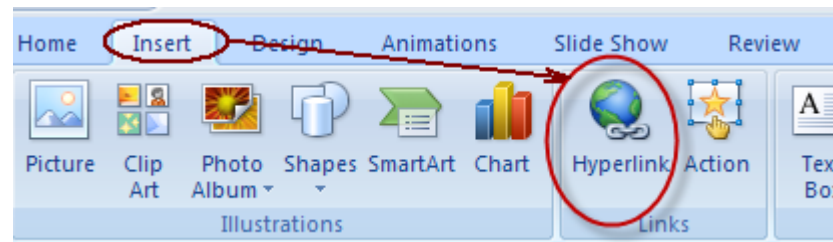
- Dugme **Preview** koristite za pregled postavljenih efekata na slajdu.

U slajd prezentacije mogu se uneti i veze prema drugim datotekama na računaru ili veb mestima. Veze se mogu postaviti na tekst, slike ili druge objekte, ali i na akciona dugmad koja možemo sami kreirati dajući im željeni izgled.

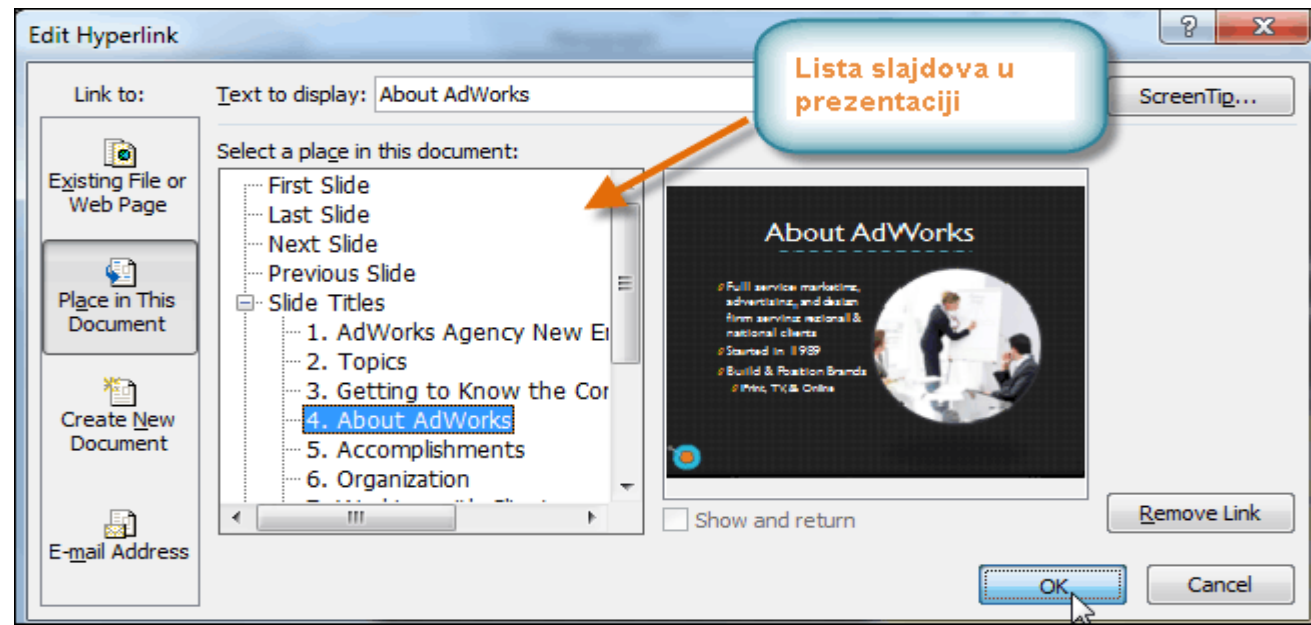
Umetanje hiperveze

Veza se postavlja tako što se na slajdu označi objekat na koji se postavlja veza i zatim klikne na dugme **Hyperlink** koje se nalazi na **Insert** kartici.

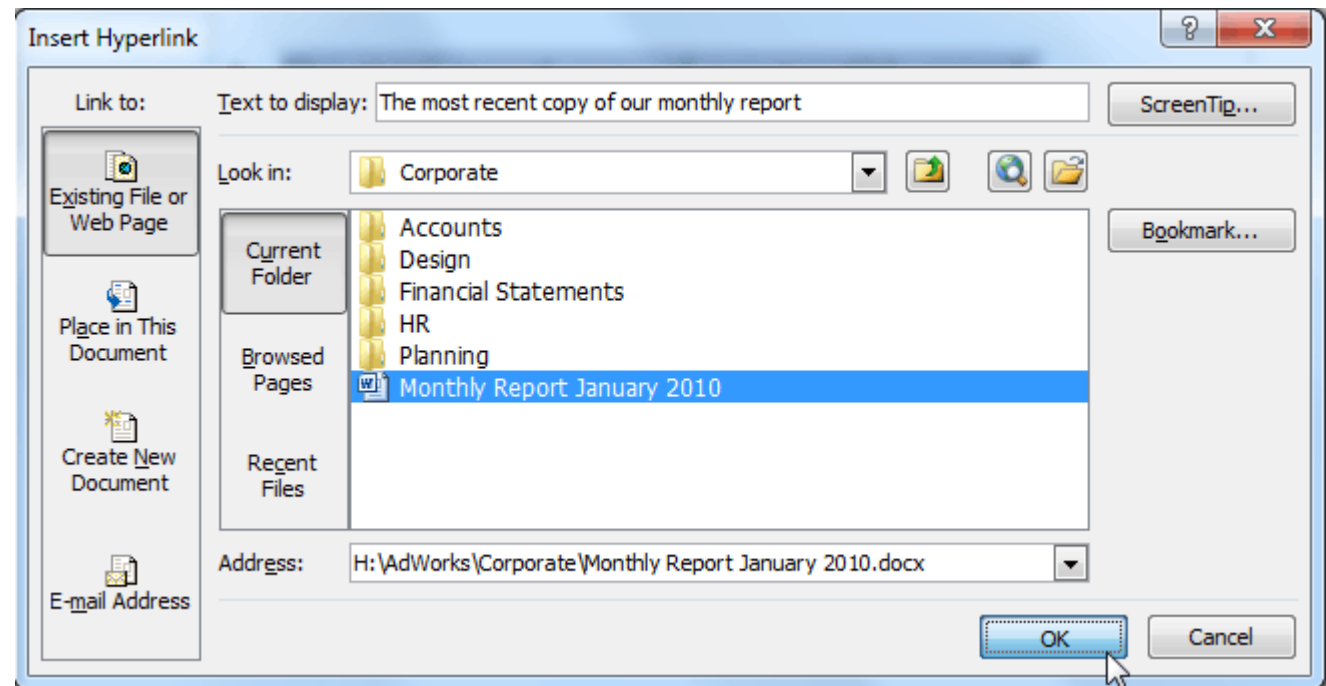

1. Da bi kreirali vezu ka drugom slajdu u prezentaciji treba da: desnim tasterom miša kliknete na selektovani objekat, i odaberete **Hyperlink**.
2. na desnoj strani otvorenog dijalog prozora odaberete **Place in this Document**
3. iz liste slajdova odaberite slajd prema kome treba biti postavljena veza
4. potvrdite kreiranje veze klikom na dugme **OK**.

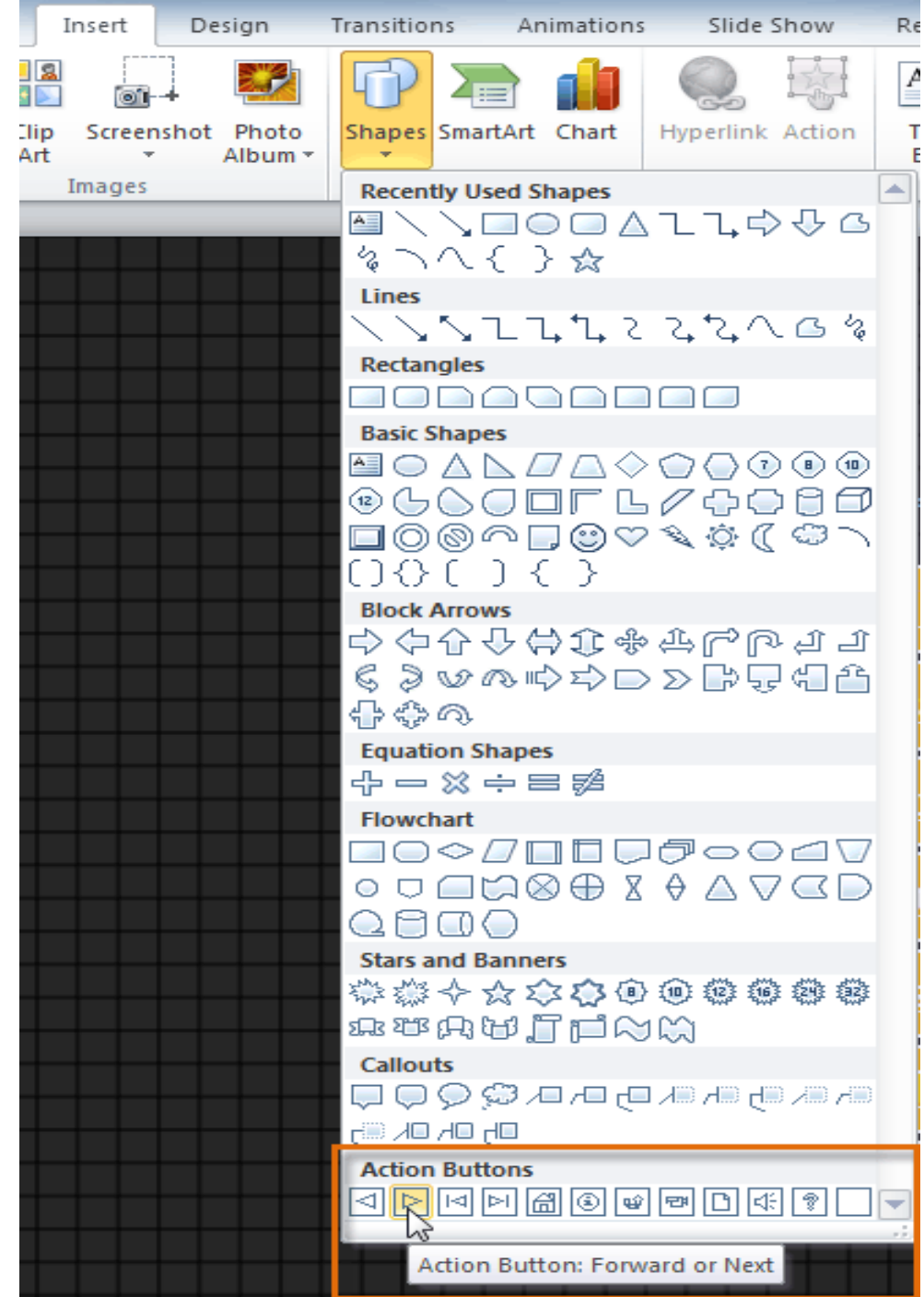

1. Da bi kreirali vezu ka datoteci na računaru treba da: desnim tasterom miša kliknete na selektovani objekat, i odaberete **Hyperlink**.
2. na desnoj strani otvorenog dijaloga prozora odaberete **Existing File or Web Page**
3. pronađite i označite datoteku na vašem računaru
4. potvrdite kreiranje veze klikom na dugme **OK**.

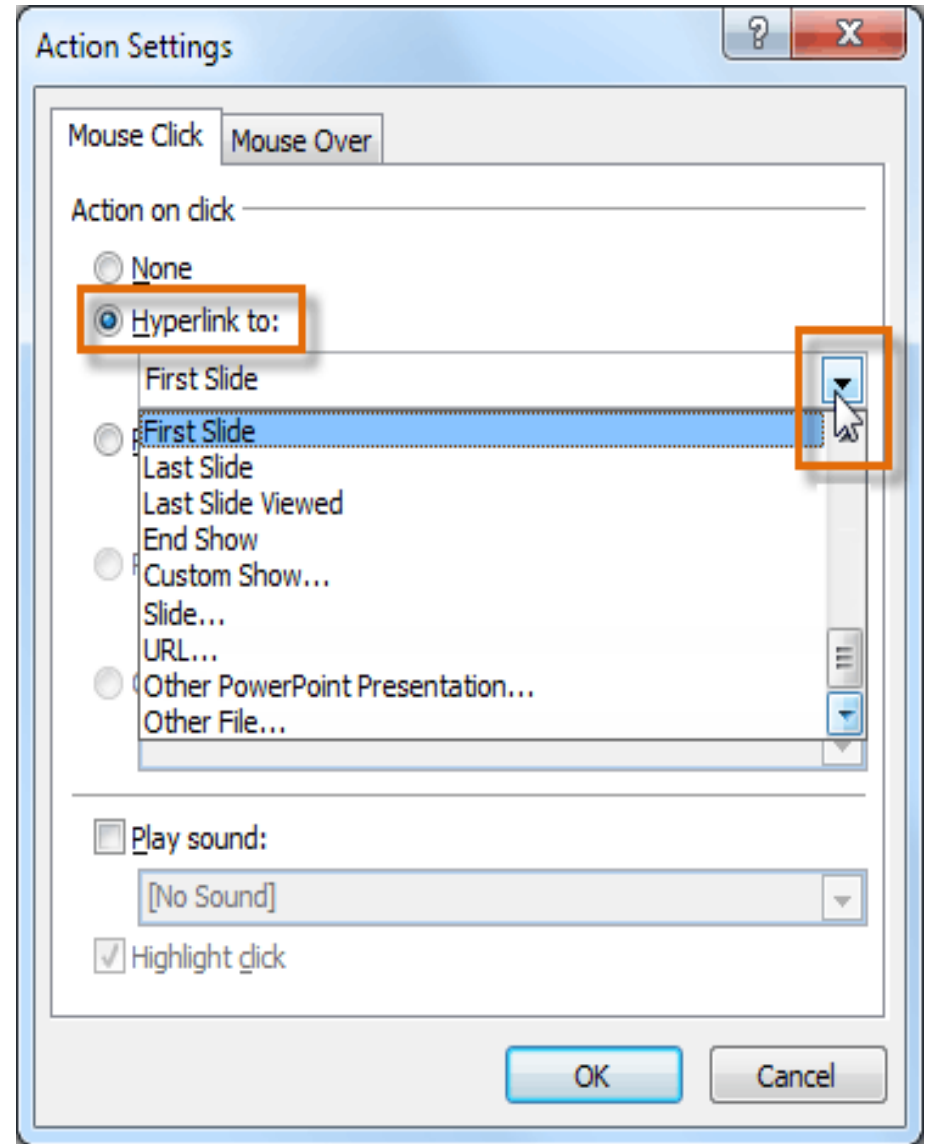

- Ukoliko je potrebno postaviti vezu ka određenom veb-mestu, umesto odabira datoteke na računaru, u polju **Adress** potrebno je uneti njegovu **URL adresu**.
- Četvrta mogućnost jeste kreiranje veze ka e-mail adresi odabirom **E-mail Address** na desnoj strani dijalog prozora i unosom željene elektronske adrese u polju **Address**.

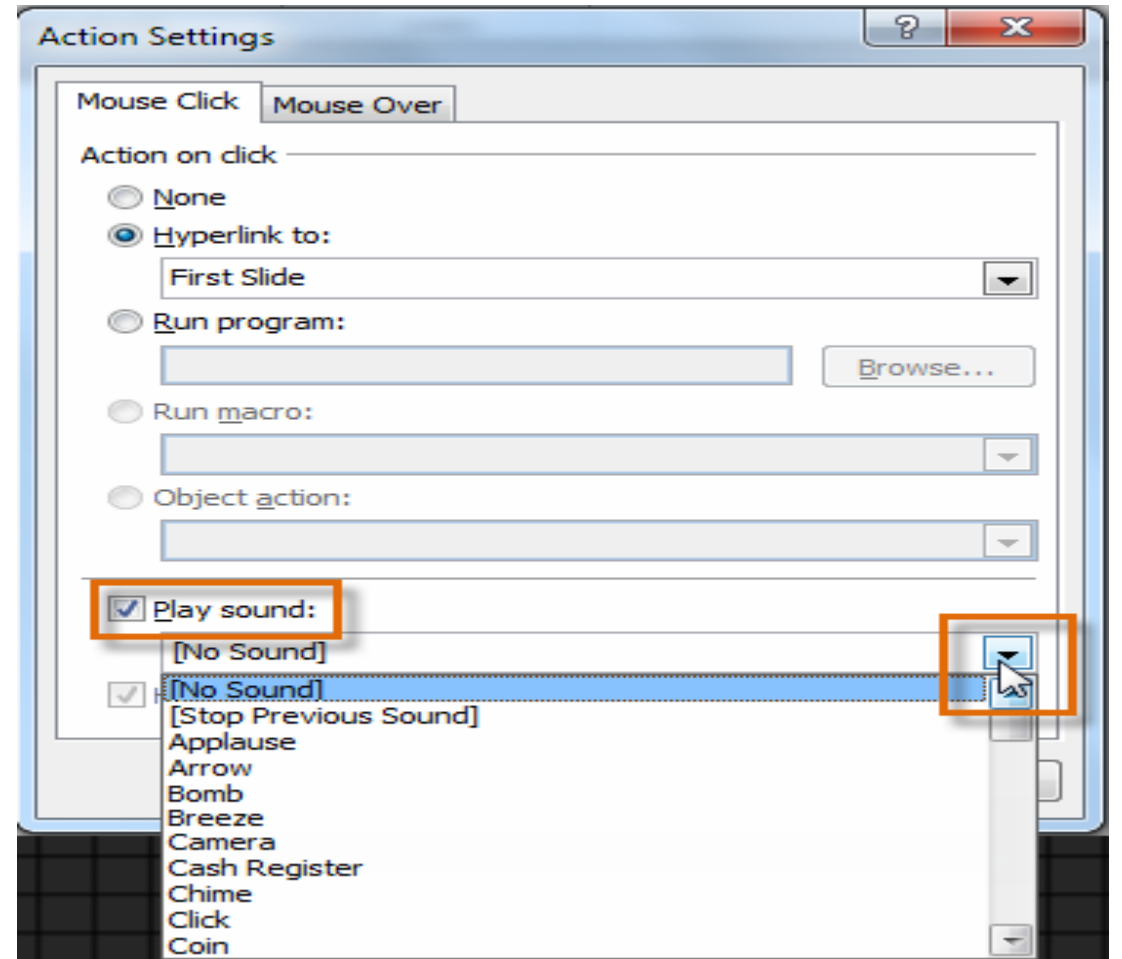
- **Kreiranje akcionih dugmadi**
- Drugi način povezivanja sa dokumentom, veb stranom ili drugim slajdom u prezentaciji jeste kreiranje akcijskog dugmeta. Kada neko klikne na akcijsko dugme, postavljena veza će vas odvesti na željenu lokaciju (otvoriti dokument ili veb stranu ili preći na drugi slajd)
- Da bi kreirali akciono dugme na slajdu primenite sledeći postupak: na **Insert** kartici kliknite na **Shapes** dugme i odaberite jedno od ponuđenih dugmadi sa dna padajuće liste

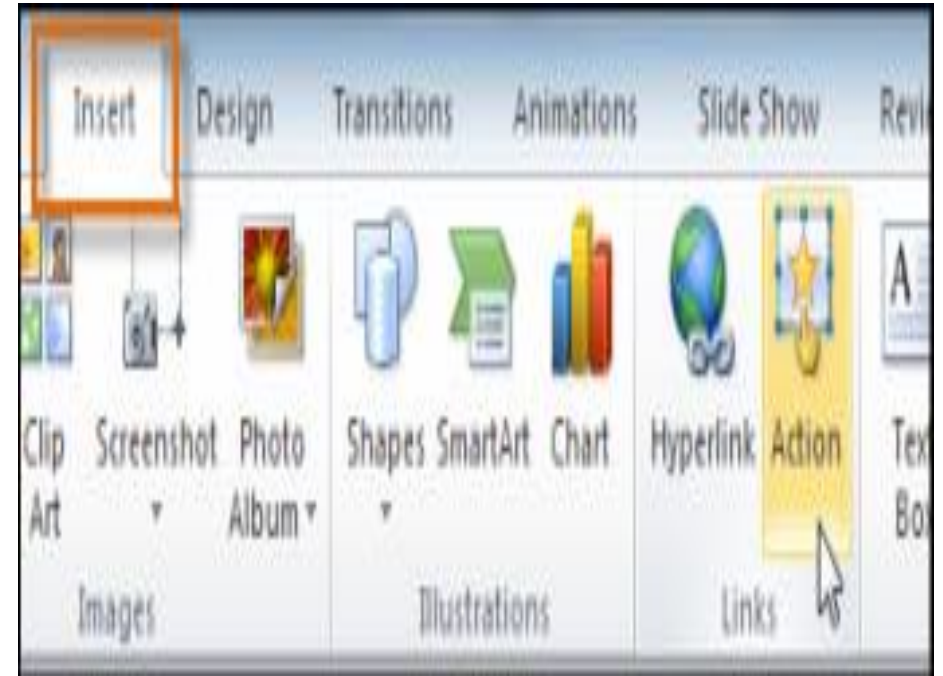
- postavite dugme na željeno mesto na slajdu
- pojaviće se **Action Settings** dialog prozor
- odaberite **Mouse Click** karticu
- u **Action on click** odeljku, odaberite **Hyperlink to:**, a zatim otvorite padajuću listu i iz nje odaberite jednu od ponuđenih opcija

- čekirajte **Play Sound** polje ukoliko želite da se čuje odabrani zvuk kada se klikne na dugme; možete odabrati jedan od ponuđenih zvukova iz padajuće liste ili odabrati **Other sound** da bi odabrali audio datoteku sa vašeg računara

1. Da biste naknadno **promenili akciju** koja se odvija klikom na dugme potrebno je da: označite akciono dugme
2. kliknete na **Action** dugme koje se nalazi na Insert kartici u okviru **Link** grupe.
3. u otvorenom **Action Settings** dijalog prozoru promenite događaj ili hiperlink
4. da bi potvrdili promenu, kliknite na **OK** dugme.

- Izgled akcionog dugmeta možete promeniti na isti način kao što menjate izgled bilo kog Shapes oblika, preko **Drawing Tools / Format** kartice.

